

PERHON KUNTA
TALOUSARVIO 2025
TALOUSSUUNNITELMA 2026–2027

Kuva: Jasmin Alanko

Kunnanhallitus: 25.11.2024

Valtuusto: 16.12.2024

SISÄLLYSLUETTELO

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
2. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	5
2.1. PERHON KUNNAN STRATEGIA 2022–2030	5
2.2. TALOUSARVION SUUNNITELMA JA RAKENNE	6
2.3. TALOUSARVION LAADINNAN LÄHTÖKOHDAT	6
2.3.1. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	6
2.3.2. KUNNALLISTALOUDEN KEHITYS	7
2.3.3. PERHON KUNNAN TALOUDEN KEHITYS	9
2.3.4. ASUKASMÄÄRÄ JA TYÖLLISYYS	11
2.3.5. TALOUSARVION LAADINNAN PERUSTEET	11
2.4. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	12
2.5. TALOUSARVION SITOVUUS	13
2.5.1. TAVOITTEIDEN SITOVUUS	13
3. TULOSLASKELMAOSA.....	15
3.1. TOIMINTATUOTOT, TOIMINTAKULUT JA TOIMINTAKATE	17
3.2. VEROTULOT.....	17
3.3. VALTIONOSUUDET	18
3.4. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT.....	19
3.5. VUOSIKATE, POISTOT JA VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET SEKÄ TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ.....	19
4. RAHOITUSOSA	20
4.1. INVESTOINNIT JA LAINAKANTA	20
4.2. LAINAKANNAN MUUTOKSET – KUNNAN VIERAS PÄÄOMA – SIIJOITUKSET	20
4.3. TALOUSARVIOLAINOJEN OTTOVALTUUS.....	21
5. KÄYTTÖTALOUSOSA.....	22
5.1. TARKASTUSLAUTAKUNTA	22
5.1.1. TARKASTUSTOIMI	22
5.2. KUNTAKONSERNI	23
5.3. KUNNANHALLITUS	24
5.3.1. PERHON KEHITYSYHTIÖ OY	24
5.3.2. KONSERNIN ASUNTOYHTIÖT KOKONAISUUTENA.....	25
5.3.3. VAALIT	27
5.3.4. YLEISHALLINTOPALVELUT	28
5.3.5. TUKIPALVELUT: HENKILÖSTÖHALLINTO, TOIMISTOPALVELUT	30
5.3.6. METSÄN HOITO JA -MYyntI.....	32
5.3.7. ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN.....	33
5.3.8. TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN	34
5.3.9. MAASEUTUPALVELUT	36
5.3.10. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO (YHTEISTOIMINTA- JA KUNTAOSUUDET)	38
5.4. SIVISTYSLAUTAKUNTA	39
5.4.1. SIVISTYSLAUTAKUNTA JA HALLINTO	39
5.4.2. VARHAISKASVATUS.....	41
5.4.3. OPETUSPALVELUT	43
5.4.4. KIRJASTOPALVELUT.....	46
5.5. HYVINVOINTILAUTAKUNTA	48
5.5.1. HYVINVOINTILAUTAKUNTA JA HALLINTO	49
5.5.2. VAPAA-AJANPALVELUT	51
5.5.3. KULTTUURIPALVELUT	51

SISÄLLYSLUETTELO

5.5.4. NUORISOPALVELUT	52
5.5.5. LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKAPALVELUT	55
5.6. TEKNINEN LAUTAKUNTA	57
5.6.1. TEKNINEN LAUTAKUNTA JA HALLINTO	57
5.6.2. KIIINTEISTÖ- JA HUOLTOPALVELUT.....	59
5.6.3. YHDYSKUNTAPALVELUT.....	61
5.6.4. LIIKELAITOKSET	62
5.6.5. VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TALOUSARVIO	65
5.7. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	68
5.7.1. YMPÄRISTÖTOIMI	68
6. INVESTOINTIOSA.....	70
7. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	71
8. RATKAISUVALTA	78
9. INVESTOINTIHANKESUUNNITELMALOMAKE.....	84

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Perhon kunnan taloudellinen tilanne on heikentynyt viime vuosien aikana. Kehitykseen ovat vaikuttaneet erityisesti kolme eri tekijää: Viimeisten valtuustokausien aikana toteutetut merkittävät investoinnit. Investoinnit ovat olleet perusteltuja ja palvelutuotannossa olevat kiinteistöt ovat erinomaisessa kunnossa, eikä suurta korjausvelkaa ole tiedossa, lukuun ottamatta kaukolämpölaitoksen ja –verkon peruskorjaustarvetta. Toisena vaikuttavana tekijänä on kunnan korkeat käyttötalousmenot, joita on pyritty hillitsemään valtuuston hyväksymillä taloudentasapainottoimenpiteillä. Näillä toimenpiteillä on kyettykin hillitsemään kustannuksia, mutta kolmannen tekijän, eli yleisen taloudellisen tilanteen kehitys (inflaatio ja korkojen nousu) ovat käytännössä syöneet saavutetut kustannushyödyt.

Vuoden 2025 talousarvion valmistelu on ollut jopa poikkeuksellisen haastavaa. Valtuustoseminaarissa linjattiin kesäkuussa kunnanhallituksen päätettäväksi vuoden 2025 talousarvion raamitavoite ja valmisteluohjeet. Viranhaltijat ja toimielimet ovat talousarviovalmistelussa pyrkineet pääsemään annettuun raamiin, mutta huolimatta syksyn valtuustoseminaarienkin linjauksista, osoittautui alkuperäiseen tavoitteeseen pääseminen käytännössä mahdottomaksi.

Valmistelutilanteesta johtuen kunnanhallitus esitti valtuustolle keväällä 2023 vahvistetun talouden tasapainottamisohjelman päivittämistä ja jatkamista taloussuunnitelmavuosille 2026 - 2027 sekä päätti sen toimeenpanoon liittyen yhteistoimintamenettelyn käynnistämisestä, koskien koko kunnan henkilöstöä.

Tässä talousarviossa ei huomioida käynnissä olevien yhteistoimintaneuvottelujen mahdollisia taloudellisia vaikutuksia, vaan yhteistoimintamenettelyn mahdolliset talousvaikutukset korjataan vuoden 2025 talousarviomuutoksina.

Vuoden 2025 investointiohjelma on edellisiin vuosiin peilattuna hyvinkin maltillinen, lukuun ottamatta liikuntahalli-, keskuskeittiö ja ruokalinvestoinnin loppuun saattamista.

Kuntatalouden tasapainottaminen on välttämättömyys, joka tulee aiheuttamaan muutoksia kuntaorganisaatiossa ja osaltaan myös kuntalaisten palveluissa. Muutoksista huolimatta Perhon kunnalla on kaikki edellytykset menestyä ja tuottaa palveluita laadukkaasti, asianmukaisissa tiloissa ja viihtyisissä toimintaympäristöissä. Kuntastrategian sloganin ”Perhon kunta – Puheista tekoihin” ja arvolauseen ”Olemme ennakkoluulottomia tekemään yhdessä uusia asioita” luo edellytykset ja innostavan kasvupohjan perholaisten hyvinvoinnille ja kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten menestykseen.

Lauri Laajala
kunnanjohtaja

2. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

2.1. Perhon kunnan strategia 2022–2030

Kuntastrategiassa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Talousarvio ja -suunnitelma tulee laatia niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa.

Kunnanvaltuuston toukokuussa 2022 hyväksymän kuntastrategian arvolause; ”Olemme ennakkoluulottomia tekemään yhdessä uusia asioita” yhdistää kunnan toiminnan arvot ja vision. Strategian keskiössä on pysyvä toimintakulttuurin muutos, jossa ideoivan kulttuurin kautta vapaus ja vastuu kehittämisestä jakautuu kaikille. Strategian onnistunut läpivienti näkyy kustannussäästöinä, yhteistyön lisääntymisenä ja parantuneina palveluina.

Perhon kuntastrategian toimeenpanopolku:

Askel: Ideoista toimeenpanoon

- Vapaus ja vastuu kehittämisestä kaikille, sidosryhmät (yritykset ja yhteisöt) mukaan, opitaan ideoimaan ja johtamaan strategista ideointia.
- Nähdään hyvä itsessämme, toisissamme ja teoissamme.
- Rohkeutta rakentaa palveluita ja elämyksiä, mitä ei ole muualla.
- Selkeät ideoiden ja projektien edistämisen työkalut.

Askel: Sujuvuudella taloushyötyjä

- Tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu.
- Ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia.
- Tartutaan ennakoivasti ja pitkäjänteisesti investointimahdollisuuksiin.
- Henkilöstön hyvinvointi suurennuslasin alle -> taloussäästöjä hyvinvoinnista.

Askel: Yhdessä hyvinvointi

- Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista.
- Kunta ja kuntalaiset yhteistyössä parantamaan viihtyisyyttä: tapahtumia, ympäristön viihtyvyyden kohentaminen talkoovoimin.
- Tehdään yritysten kesken enemmän yhteistyötä, tietoa tekemisistä ja yhteiskehittämistä.

Askel: Mainella vetoa ja työvoimaa

- Kuntaviestinnän aktivointi, kokonaisvaltainen viestintäsuunnitelma, sis. kunnan visuaalisen ilmeen uudistamisen.
- Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä.
- Tavoitellaan erityisesti paluumuuttajia ja yrityksiin työntekijöitä.

Strategialle on määritellyt hyötynäkökulmat, joilla arvioidaan toiminnan onnistumista ja oikeaa suuntausta. Hyötynäkökulmat ovat kestävä kuntatalous, asukasmäärän kehittyminen, työllisyys, ympäristön viihtyvyys,

kuntalaisten osallisuus, positiivinen asenneilmapiiri ja kiitoskulttuuri, kuntalaisten hyvinvointi, henkilöstön työtyytyväisyys ja hyvinvointi sekä ulkoinen kuntaimago.

Toimeenpanopolun askeleet muuttuvat käytännön tekemiseksi vuosittain laadittavissa ja kunnanvaltuuston vahvistamissa toimintasuunnitelmassa ja talousarviossa. Toimintasuunnitelmaan mietitään käytännön toimenpiteet, varataan talousarvioon tarvittavat resurssit ja määritellään mittarit, pohjana strategiassa määritelty hyötynäkökulma. Mittarit ovat joko numeraalisia (esim. talouden tunnusluvut, asukasluku, työllisyys) tai saatuun mielikuvaan, kokemukseen tai tunteeseen (veto- ja pitovoima, kuntakuva, viihtyvyys) perustuvia. Strategian läpivienti, seuranta ja arviointi muodostavat kokonaisuuden, joka on jatkuva prosessi ja osa kunnan toimintakulttuuria.

2.2. Talousarvion suunnitelma ja rakenne

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarvio jakautuu yleisperustelu-, käyttötalous-, tuloslaskelma-, rahoitus- ja investointiosiin ja se noudattaa rakenteeltaan Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan 26.10.2016 julkaisemaa JHS 199 suositusta Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma.

Suosituksessa käyttötalousosa jaetaan budjetti- ja kohderahoitteisiin tehtäviin. Budjettirahoitteisella tehtävällä tarkoitetaan tehtäviä, jotka rahoitetaan ensisijaisesti verorahoituksella eli verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kohderahoitteiset tehtävät vastaavasti rahoitetaan pääosin tulorahoituksella, joka saadaan pääosin palveluiden myynneistä ulkopuolisille tai kunnan omille yksiköille.

Perhon kunnan talousarviossa kohderahoitteiset tehtävät ovat teknisen lautakunnan alaiset kiinteistö- ja huoltopalvelut sekä liikelaitokset (vesihuoltolaitos ja kaukolämpölaitos).

Kohderahoitteisten tehtävien budjetoinnissa sovelletaan nettoperiaatetta eli lautakuntaan nähden sitova erä on toimintakate. Budjettirahoitteisella tehtävällä sitovia ovat menot, tulot ja toimintakate.

2.3. Talousarvion laadinnan lähtökohdat

2.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys

Julkisen talouden alijäämä oli 2,9 prosenttia suhteessa bkt:hen vuonna 2023. Kuluvaan vuoteen lähdettiin ennestään heikosta tilanteesta. Huolimatta siitä, että verotuloja on kertynyt suhdannetilanteeseen nähden kohtalaisesti, julkisen talouden alijäämä kasvaa 3,7 prosenttiin suhteessa bkt:hen tänä vuonna.

Investoinnit varautumiseen ja turvallisuuteen kasvattavat valtion menoja samalla, kun inflaatiosta ja palkan- korotuksista aiheutuva menojen kasvu hidastuu. Hyvinvointialueilla ja kuntahallinnossa menojen kasvu on

jatkunut nopeana ja alijäämät pysyvät suurina. Etuuskien suuret indeksikorotukset kasvattavat työeläkelaitosten menoja reilusti vielä tänä vuonna, mutta työeläkelaitokset pysyvät silti tukevasti ylijäämäisinä. Kasvanut työttömyys on lisännyt muiden sosiaaliturvarahastojen menoja samalla, kun työttömyysvakuutusmaksun alennus on pienentänyt niiden tuloja.

Suomen talous on kasvanut hieman koko alkuvuoden vuonna 2024, ja kasvun odotetaan vahvistuvan vuoden loppua kohti. Vuositasolla bruttokansantuote kuitenkin supistuu 0,2 prosenttia tänä vuonna. Vuonna 2025 bkt:n kasvun arvioidaan nopeutuvan 1,7 prosenttiin. Vuonna 2026 bkt kasvaa 1,5 prosenttia.

Vientikysyntä elpyy maailmankaupan vanavedessä. Inflaation hidastuminen ja korkojen aleneminen vahvistavat ostovoimaa ja yksityisen kulutuksen kasvua. Lisäksi korkojen aleneminen auttaa rakennusalaan nousemaan syvästä kuopasta ensi vuonna. Investointeja lisäävät myös energiasiirtymään ja turvallisuuteen liittyvät hankkeet. Talouden nopeutuva kasvu ja hallituksen päättämät toimet julkisen talouden vahvistamiseksi pienentävät julkisyhteisöjen alijäämiä ensi vuodesta alkaen arvioi Valtiovarainministeriö.

Yksityinen kulutus on kasvanut, vaikka hintojen ja korkojen nousu on heikentänyt kotitalouksien ostovoimaa. Inflaation nopea hidastuminen ja korkojen aleneminen helpottavat nyt kotitalouksien tilannetta. Kulutuksen kasvu nopeutuu, vaikka sosiaalietuuksiin kohdistuvat säästöt ja arvonlisäveron korotus hidastavat kulutuksen toipumista.

Inflaatio on hidastunut selvästi, ja myös jatkossa varsinkin kotimaiset hintapaineet ovat vähäisiä. Vaikka arvonlisäveron korotus ja muut välillisen verotuksen muutokset nostavat hintoja, inflaatio hidastuu 1,8 prosenttiin tänä vuonna. Myös jatkossa inflaation odotetaan pysyvän matalana. Rakentaminen on vähentynyt merkittävästi, mutta lasku vaikuttaisi nyt pysähtyneen. Korkojen aleneminen piristää asuntomarkkinoita vuonna 2025. Kone- ja laiteinvestoinnit ovat kasvaneet taantumasta huolimatta. Investointeja kasvattavat jatkossa erityisesti energiamurros ja etenevä digitalisaatio.

Työllisyys vähenee tänä vuonna reilulla 10 000 hengellä. Voimakkainta työllisyyden väheneminen on ollut rakennusallalla. Ensi vuonna, kun talous toipuu, työllisyys alkaa kasvaa, ja kasvu jatkuu vuonna 2026. Hallituksen työllisyystoimet sekä maahanmuutto lisäävät työvoiman tarjontaa ja luovat työllisyydelle tilaa kasvaa, kun tuotanto elpyy. Työttömien määrä kasvoi alkuvuonna laaja-alaisesti, mutta kesällä työttömyyden kasvu näyttäisi pysähtyneen. Vuonna 2024 työttömyysaste nousee kahdeksaan prosenttiin. Työttömyyden arvioidaan vähenevän ensi vuodesta alkaen.

Valtionhallinnon ja paikallishallinnon alijäämät yhdessä talouden taantumalla kasvattavat julkisen velan yli 80 prosenttiin suhteessa bkt:hen tänä vuonna. Velan nopea kasvu tänä vuonna johtuu pääasiassa valtion- ja paikallishallinnon alijäämistä sekä heikosta suhdannetilanteesta. Myös ARA-korkotukilainojen lisääntyminen kasvattaa julkista velkaa laskennallisesti. Velkasuhdetta kasvattavat lähivuosina valtion- ja paikallishallinnon syvät perusalijäämät. Perusjäämän odotetaan parantuvan vuodesta 2025 alkaen, mutta korkomenojen kasvu syö osan tämän parannuksen hyödyistä. Talouskasvu on tänä vuonna vaisua, mutta kiihtyvä talouskasvu auttaa supistamaan velkasuhdetta lähivuosina. Vaikka talouskasvu auttaa pienentämään velkasuhdetta, se ei yksin riitä kääntämään velkasuhdetta laskuun.

Lähteet

Valtiovarainministeriö, julkaisuja – 2024:43. Taloudellinen katsaus Syksy 2024 Talousnäkömät.

2.3.2. Kunnallistalouden kehitys

Kuntahallinnon rahoitusasema heikkeni viime vuonna 1,3 mrd. euroa alijäämäiseksi. Synkät luvut aiheutuivat etenkin sote-uudistuksen jälkeen kuntahallintoon jääneiden kulutusmenojen nopeasta kasvusta.

Kuntahallinnon tilanne näyttää tulevina vuosina menojen ja tulojen kasvavan epätasapainon vuoksi entistä haastavammalta. Kuntahallinnon alijäämän suhteessa BKT:hen arvioidaan pysyvän vuonna 2024 viime vuoden lukemissa eli 0,5 prosentissa.

Talouden alavireisyys laskee kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muiden kuntien saamien verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti. Kuntien saamat tulonsiirrot valtiolta laskevat sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi. Kuntahallinnon alijäämä syvenee 0,6-0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025-2028. Kuntahallinnon kulutusmenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta.

Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi sopimuskaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin.

Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksen takia. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Palvelutarpeen laskua onkin totuttuun tapaan hieman loivennettu painelaskelmassa.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, vaikka niiden taso puolittuikin sote-uudistuksen yhteydessä. Vuonna 2025 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 4,2 prosenttia vuodesta 2024. Vuonna 2025 kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan noin 10,3 mrd. euroa ja kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,8 mrd. euroa. Kiinteistöveron tuotto olisi arvion mukaan noin 2,4 mrd. euroa vuonna 2025.

Vaikka kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, ei verorahoitus riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2025–2028 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevina vuosina. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina.

Lähteet

Valtiovarainministeriö, julkaisu – 2024:43. Taloudellinen katsaus Syksy 2024 Talousnäköymät.

Valtionvarainministeriön julkaisu – 2024:46. Kuntatalousohjelma vuodelle 2025 Syksy 2024, Kunta-asiat.

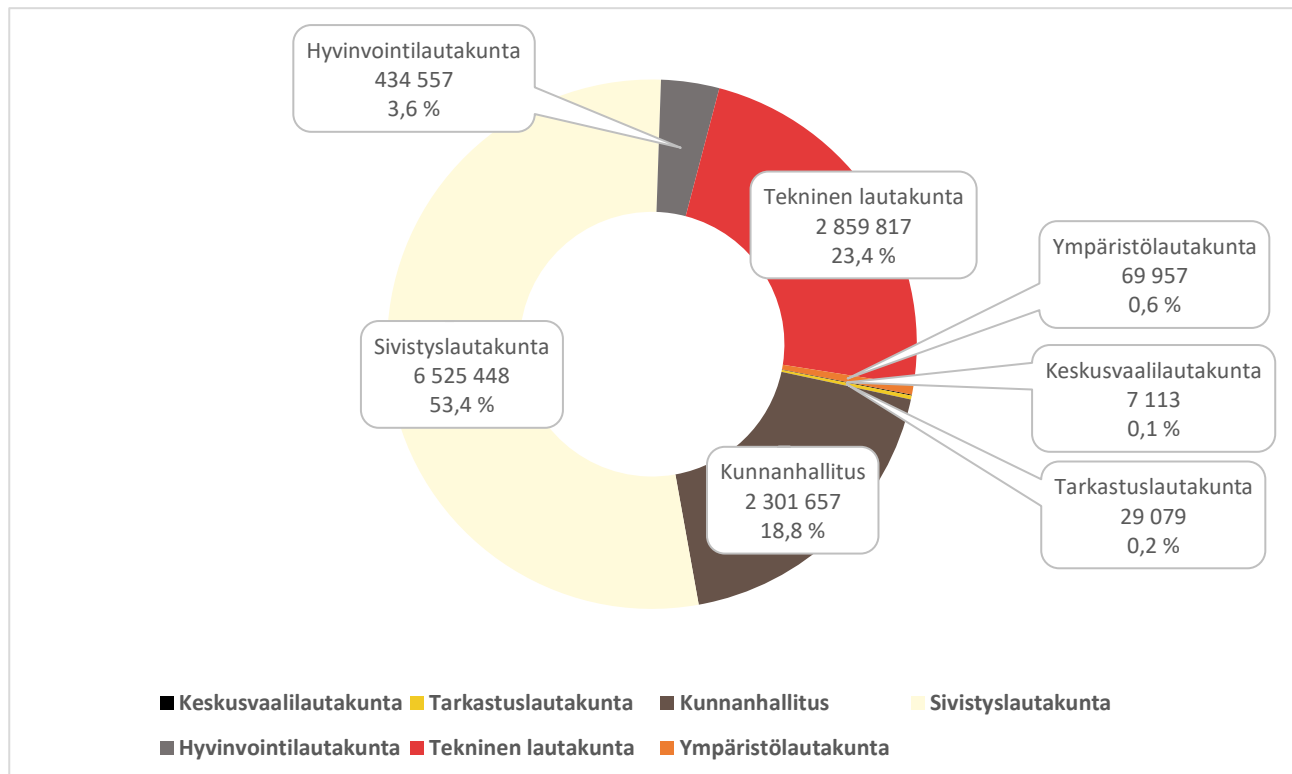

2.3.3. Perhon kunnan talouden kehitys

Perhon kunnan toimintakulut ilman rahoituskuluja (sisäiset, ulkoiset ja poistot) kuvaavat tehtävien volyymia. Sivistyslautakunta on kunnan tehtävistä suurin toimiala sote-uudistuksen jälkeen, ja kattaa 53 % käyttökuluista (6 525 448 €). Sen jälkeen tulee tekninen lautakunta 23 % (2 859 817 €), kunnanhallitus 19 % (2 301 657 €) ja hyvinvointilautakunta 4 % (434 557 €). Ja pienimmät käyttökulut ovat ympäristölautakunta (69 957 €), tarkastuslautakunta (29 079 €) ja keskusvaalilautakunta (7 113 €)

Perhon kunnan tehtävät (ulkoiset toimintakulut (12,2 milj. €))

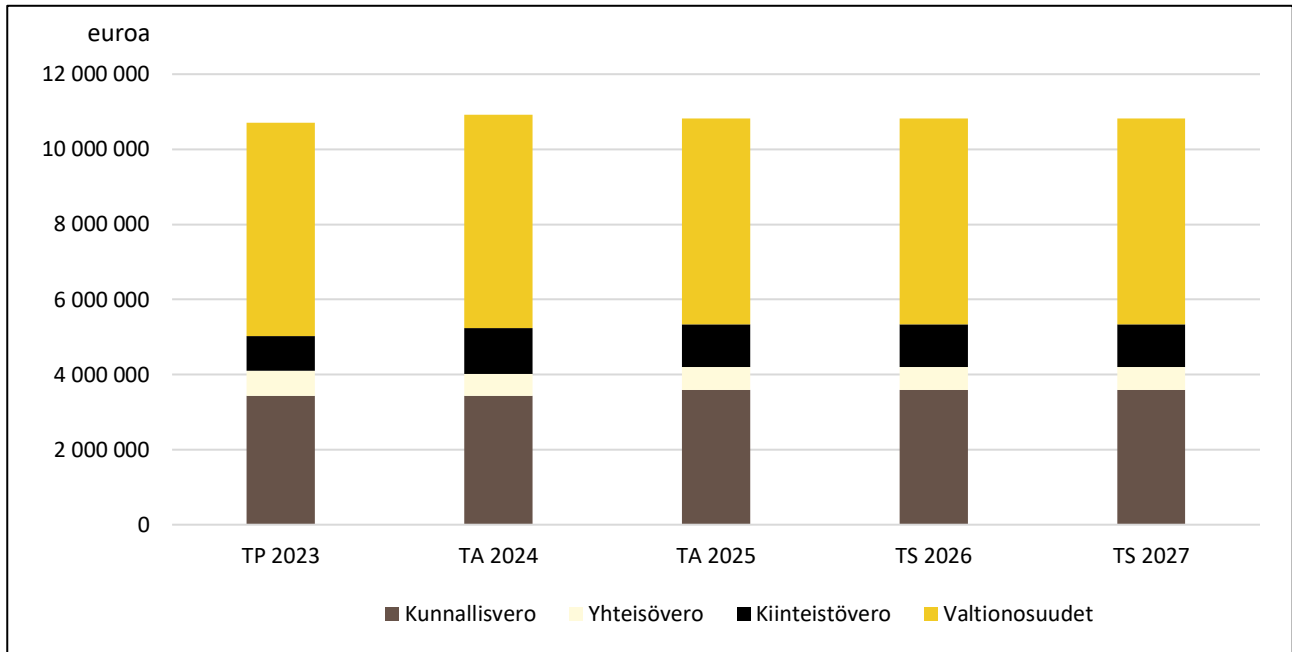
PERHON KUNNAN ULKOISET TOIMINTAKULUT (EUROA)

Pääosa kunnan palvelujen kustannuksista katetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Näiden lisäksi kustannuksia katetaan toimintatuotoilla (2,1 M €) sekä korko- ja rahoitustuotoilla (293 000 €).

VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN KEHITYS

Perhon kunnan vuoden 2023 tilinpäätös oli -67 196,04 € alijäämäinen ja 1,345 miljoonan euron vuosikatteella ei pystytty kattamaan suunnitellun mukaisia poistoja ja arvonalentumisia.

Vuoden 2024 talousarvion mukaan tilikauden tulos olisi 0. Tilinpäätösennusteen (8/2024) mukaan tilikauden tulos on painumassa -119.000 euroa alijäämäiseksi. Syynä heikompaan tulosennusteeseen on toimintatuotosten arvioitua heikompi kehitys, esimerkiksi tuulivoimaverotulokertymä on jäämässä talousarviovuonna arvioitua alhaisemmaksi.

KUNNAN TALOUDEN KEHITYS

(1 000 euroa)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakate	-9 569	-9 276	-10 092	-10 092	-10 092
Verotulot	5 027	5 240	5 340	5 340	5 340
Valtionosuudet	5 677	5 684	5 478	5 478	5 478
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	210	-490	-235	-235	-235
Vuosikate	1 345	1 159	490	490	490
Poistot ja arvonalentumiset	-1 416	-1 169	-1 341	-1 341	-1 341
Tilikauden tulos	-71	-10	-851	-851	-851
Poistoeron muutos	4	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	10	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-67	0	-851	-851	-851

2.3.4. Asukasmäärä ja työllisyys

VÄESTÖ IKÄRYHMITÄIN (TILASTOKESKUKSEN ENNUSTE)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Asukasluku	2 653	2 578	2 535	2 492	2 445	2 401
0-18 -vuotiaat	833	798	777	752	723	699
19-64 -vuotiaat	1 147	1 105	1 080	1 066	1 054	1 040
65-vuotiaat tai vanhemmat	673	675	678	674	668	662

TYÖTTÖMYYSASTE

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	2024 (elokuu)
Työttömyysaste					
Koko maa	13,6 %	10,5 %	9,9 %	11,2 %	10,4 %
Keski-Pohjanmaa	10,1 %	8,2 %	8,5 %	9,7 %	7,7 %
Perho	10,6 %	8,6 %	9,5 %	10,5 %	6,8 %

2.3.5. Talousarvion laadinnan perusteet

Talousarvioraamia vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmavuosille 2026-2027 on valmisteltu Valtiovarainministeriön julkaiseman kuntatalousohjelman linjausten mukaisesti ja seuraavista lähtökohdista:

- Valtuuston hyväksymää talouden tasapainottamisohjelmaa vuosille 2023-2025
- Perhon kunnan tuloveroprosentti on ollut kuluvana vuonna 2024 9,3 prosenttia. Valtuusto päättää vuoden 2025 veroprosenteista kokouksessaan 28.10.2024
- Verotulojen arvioinnissa pohjana käytetään Kuntaliiton ylläpitämää veroennustekehikkoa (toukokuu 2024). Ennuste perustuu VM:n, Verohallinnon ja Kuntaliiton arvioihin tulojen kehityksestä.
- Valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton ennakkolaskelman (toukokuu 2023) mukaisina.
- Varaus palkankorotuksiin on 4,0 %
- Henkilöstösuunnitelma 2025 - 2027 päivittyy talousarviolaadinnan yhteydessä
- Kuntaliiton valtionosuus- ja verokehityssennusteita tullaan tarkistamaan syksyn aikana.

TALOUSARVIOVALMISTELUN AIKATAULU

Aika	Toimielin	Käsiteltävänä/päätettävänä
21.5.2024	Valtuustoseminaari	TA 2025 ja TS 2026-2027 laadinnan perusteet
10.6.2024	Kunnanhallitus	TA 2025 raami ja valmisteluohjeet
8-9/2024	Lautakunnat	Lautakuntien 1. TA 2025 esitykset
30.9.2024	Kunnanhallitus	Lautakuntien esitykset, 1. käsittely
8.10.2024	Valtuustoseminaari	TA 2025 valmistelutilanne ja Investointiohjelma
10/2024	Lautakunnat	Lautakuntien 2. TA 2025 esitykset
21.10.2024	Kunnanhallitus	Vuoden 2025 tulo- ja kiinteistöveroprosentit
28.10.2024	Valtuusto	Vuoden 2025 tulo- ja kiinteistöveroprosentit
11.11.2024	Kunnanhallitus	Investointiohjelma 2025 ja Hallinto, talous ja kehittäminen päävastuualueen TA 2025 esitys
25.11.2024	Kunnanhallitus	Sivistys ja Tekninen päävastuualueiden TA 2025 esitykset
9.12.2024 (varapäivä)	Kunnanhallitus	TA 2025 ja TS 2026-2027 sekä rahoitussuunnitelma
16.12.2024	Valtuusto	TA 2025 ja TS 2026-2027 sekä rahoitussuunnitelma

Vuoden 2025 talousarvioraamin valmistelu on aloitettu 21.5.2024 pidetyssä valtuustoseminaarissa, jossa käytiin läpi kunnan toiminnan kehittämistarpeet ja tavoitteet sekä taloudellinen tilanne. Tavoiteasettelun ja resurssien budjetoinnin pohjana on valtuuston hyväksymä kuntastrategia sekä valtuuston 24.4.2023 hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma. Lisäksi valmistelussa otetaan huomioon hyvinvointisuunnitelma ja sen tavoitteet. Tavoitteiden asettelussa konserninäkökulma on keskeinen osa valmistelua.

Kunnanhallitus hyväksyi talousarvion 2024 valmisteluohjeen kokouksessaan 10.6.2024 ja raamin. Valmisteluraamiksi määriteltiin, että toimintakatteen tulee olla 9,3 miljoonaa euroa ja vuosikatteen 1,2 miljoonaa euroa. Kunnanhallitus ohjeisti, että valmistelussa tulee huomioida valtuuston hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2023-2025.

Lautakunnat ovat käsitelleet talousarvioehdotustaan elo-syyskuussa kokouksissaan, sekä vielä loka- ja marraskuussa.

Valtuusto käsitteli valmistelutilannetta seminaarissaan 8.10.2024, jossa evästettiin valmistelua mm. opetus- ja varhaiskasvatuksen kehittämisen osalta ja sivistyshallinnon alla olevan hanketoimintaa. Teknisen hallinnon alla olevista toiminnoista keskusteltiin ja evästettiin valmistelua mm. yksityisteiden aurauksen osalta ja palvelutuotannosta poistuvien rakennusten tilannetta. Lisäksi valtuusto käsitteli ja evästi seminaarissa investointiohjelman valmistelua.

Kunnanhallitus käsitteli valmistelutilannetta kokouksessaan 21.10.2024, jolloin vahvistettiin valmisteluraamin tavoitteet ja merkittiin valtuustoseminaarin linjaukset tiedoksi. Kunnanhallitus käsitteli valmisteluraamia vielä kokouksessaan 11.11.2024 ja käsittelyssä oli se, että toimintakate oli tavoitteesta vielä 792.000 euroa ja vuosikate oli +489.824 euroa. Valmistelussa oli todettu, että olemassa olevalla toiminta- ja palvelurakenteella talousarviovalmistelun raamia ei voida saavuttaa. Kunnanhallitus päätti, että talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2026 valmistellaan sen hetkisen valmistelutilanteen mukaisesti. 13.11.2024 pidettiin vielä valtuustoseminaari, jossa käytiin läpi valmistelun tilannetta ja investointiohjelmaa.

Perhon kunnassa on talousarviovalmistelun aikana käynnissä koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena on löytää vähintään 2,5 miljoonan euron kustannussäästöt/tulonlisäykset toiminnassa talousarviovuoden 2025 ja taloussuunnitelmakauden 2026-2027 aikana. Osa säästöistä tulee henkilöstömenoleikkausten kautta. Yhteistoimintaneuvottelut voivat johtaa enintään 15 henkilötyövuoden vähentämiseen talousarviovuoden 2025 ja taloussuunnitelmavuosien 2026-2027 aikana. Koska neuvottelut ovat kesken, mahdollisia kustannussäästöjä tai tulonlisäyksiä yhteistoimintaneuvotteluista ei voida ottaa mukaan talousarviovalmisteluun tässä vaiheessa. Mahdolliset muutokset tehdään talousarviomuutoksena alkuvuoden aikana kun yhteistoimintaneuvottelut on päättyneet.

Kunnanhallitus käsittelee talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027 kokonaisuuden kokouksessaan 25.11.2024.

2.4. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen avulla tuotetaan kohtuullinen varmuus tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon toteutumisesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta. Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa.

Perhon kunnan hallintosäännössä määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja tehtävät toimielimille. Perhon kuntaorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään kuntalain

edellyttämällä tavalla sekä annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin perustuen. Valtuusto on hallintosäännössä määritellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka ohjaa koko konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Valtuusto edellyttää, että kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnanhallitus on käsitellyt (13.5.2019 § 102) toimialakohtaiset riskikartoitukset ja toimenpiteet sekä antanut täydentävät ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Kukin toimiala ja liikelaitos sekä niiden tilivelvollinen johdon tulee huolehtia vastuualueensa osalta riittävien ja toimivien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen toteuttamisesta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessia pyritään kuntakonsernissa kehittämään toimialojen, tytäryhtiöiden ja liikelaitosten erilaiset tarpeet ja toteutusresurssit huomioiden. Toimintatapoja ja työkaluja arvioidaan ja kehitetään siten, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostuu kiinteäksi osaksi kuntakonsernin normaaleja toimintaprosesseja. Tämän tuloksena toimintaympäristön muutokset sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen painopisteet pystytään kohdentamaan yhtenäisemmin ja tavoitteellisemmin.

Lautakunnat valvovat, että sen alainen organisaatio toimii vahvistetun talousarvion sekä valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lautakunnat antavat vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä toimialaansa koskevan sisäisen valvonnan riskienhallinnan arvioinnin ja selonteon. Kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa kartoitetaan toimialakohtaisesti keskeisiä riskejä.

2.5. Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet, sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, mikäli toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

2.5.1. Tavoitteiden sitovuus

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava. Lähtökohteisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi.

2.5.1.1. Käyttötalousosa

Käyttötalousmäärärahojen osalta kunnanvaltuusto päättää kokonaismeno- ja tuloarviot seuraaville toimielimille: keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus, sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta, tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta.

Toimielimet päättävät kokonaismeno- ja tuloarviot omille tulosalueilleen. Sitovuustaso on käyttötalousosassa tulosalueittain toimintamenot ja toimintatulot. Palkkamenojen ja muiden henkilöstösivukulujen menot ovat sitovia, niitä ei voi käyttää muiden menojen katteeksi.

Tuloslaskelmassa sitovia erä ovat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja –kulut, muut rahoitustuotot ja –kulut. Rahoituslaskelmassa sitovia eriä ovat antolainojen lisäys ja vähennys, pitkäaikaisten saamisten lisäys ja vähennys sekä pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys.

Sitovuus edellyttää sitä, että Valtuustolle on ennen talousvuoden loppua annettava selvitys poikkeamasta ja tehtävä muutos talousarvioon.

Lainanottoon ja lainojen takaisinmaksuun on oikeus rahoituslaskelmassa merkittyjen muutosten ja hallintosäännön rajoissa. Kuukausiraportin yhteydessä seurataan käyttötalouden ja investointien toteutumista hallintokunnittain, kunnan saatavatilannetta sekä kunnan henkilöstömäärää ja poissaoloja organisaatiotasolla.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu hallintosäännön talousarvioasetelman mukaisesti. Talousarviokirjan liitteenä on esitetty ratkaisuvälä toimielimittäin ja viranhaltijoittain.

Asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

2.5.1.2. Investointiosa

Investointiosa on valtuustoon nähden nettositova hankeryhmittäin. Valtuustoon nähden sitovat hankeryhmät ovat koneet ja kalusto, osakkeet ja osuudet, maa-alueet, pitkävaikutteiset menot, rakennukset sekä kiinteät rakenteet ja laitteet.

Poistosuunnitelman mukaan investointien aktivointiraja on 10 000 euroa eli sitä pienemmät hankinnat kirjataan vuosikuluksi käyttötalouteen. Mikäli alun perin investointimenoksi budjetoidun hankkeen kokonaiskustannukset alittavat 10 000 euron aktivointirajan, kirjataan kustannukset vuosikuluksi, vaikka niiden määräraha on investoinneissa. Tilanne voi olla myös päinvastoin eli hankinta on budjetoitu vuosikuluksi, vaikka se pitääkin aktivoida ja kirjata investointimenona. Molemmissa tilanteissa määräraha siirretään kirjauksen mukana.

Kyseessä on määrärahojen ns. tekninen muutos, johon ei sisälly asian eikä sisällön muutosta. Nämä pienet määrärahasiirrot käyttötalouden ja investointien välillä tekee vastuunalainen toimielin.

Investoinneista ja sen vaikutuksista laaditaan selvitys, jossa esitetään hankkeen kustannusarvio, tausta ja tarve, tavoitteet, toteutusvastuu, arvioitu aloitusajankohta, käyttökustannukset sekä investoinnin kerrannaisvaikutukset. Selvitys tehdään erilliselle hankesuunnitelmalomakkeelle ja lomakkeet hyväksytään vastuualaisen lautakunnan käyttötaloussuunnitelman yhteydessä.

3. TULOSLASKELMAOSA

KUNNAN TULOSLASKELMA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 296 419	3 240 144	3 543 395	3 543 395	3 543 395
Maksutuotot	81 253	136 450	77 844	77 844	77 844
Tuet ja avustukset	441 398	205 040	206 300	206 300	206 300
Muut toimintatuotot					
Vuokratuotot	2 485 139	2 508 900	2 499 189	2 499 189	2 499 189
Muut tuotot	42 616	54 960	45 900	45 900	45 900
Muut toimintatuotot yht.	2 527 754	2 563 860	2 545 089	2 545 089	2 545 089
Toimintatuotot yht.	6 346 824	6 145 494	6 372 628	6 372 628	6 372 628
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-5 985 651	-5 798 125	-5 958 677	-5 958 676	-5 958 676
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 216 637	-1 156 916	-1 212 010	-1 212 010	-1 212 010
Muut henkilösivukulut	-238 061	-253 916	-205 799	-205 799	-205 799
Henkilösivukulut yht.	-1 454 698	-1 410 832	-1 417 809	-1 417 809	-1 417 809
Henkilöstökulut yht.	-7 440 349	-7 208 957	-7 376 486	-7 376 485	-7 376 485
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-91 889	-101 728	-263 402	-263 402	-263 402
Muiden palvelujen ostot	-4 710 497	-4 390 206	-4 794 085	-4 794 085	-4 794 085
Palvelujen ostot yht.	-4 802 386	-4 491 934	-5 057 487	-5 057 487	-5 057 487
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 648 568	-1 751 049	-1 652 308	-1 652 308	-1 652 308
Avustukset					
Avustukset kotitalouksille	-142 662	-194 000	-226 232	-226 232	-226 232
Avustukset yhteisöille	-170 987	-140 500	-130 000	-130 000	-130 000
Avustukset yht.	-313 649	-334 500	-356 232	-356 232	-356 232
Muut toimintakulut					
Vuokratulot	-1 654 593	-1 586 516	-1 819 739	-1 819 739	-1 819 739
Muut kulut	-55 897	-48 147	-202 863	-202 863	-202 863
Muut toimintakulut yht.	-1 710 490	-1 634 663	-2 022 602	-2 022 602	-2 022 602
Toimintakulut yht.	-15 915 441	-15 421 103	-16 465 115	-16 465 114	-16 465 114
Toimintakate	-9 568 617	-9 275 609	-10 092 487	-10 092 486	-10 092 486
Verotulot	5 026 710	5 240 000	5 340 000	5 340 000	5 340 000
Valtionosuudet	5 676 773	5 683 769	5 477 791	5 477 791	5 477 791
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	178 994	119 600	226 000	226 000	226 000
Muut rahoitustuotot	492 305	51 123	67 000	67 000	67 000
Korkokulut	-322 772	-468 234	-507 481	-507 481	-507 481
Muut rahoituskulut	-138 277	-192 000	-21 000	-21 000	-21 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	210 250	-489 511	-235 481	-235 481	-235 481
Vuosikate	1 345 116	1 158 649	489 823	489 824	489 824
Poistot ja arvonalentumiset	-1 415 859	-1 168 762	-1 340 606	-1 340 606	-1 340 606
Tilikauden tulos	-70 744	-10 113	-850 783	-850 782	-850 782
Poistoeron muutos	3 548	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	10 113	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-67 196	0	-850 783	-850 782	-850 782

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 082 487	997 200	985 200	985 200	985 200
Maksutuotot	81 253	136 450	77 844	77 844	77 844
Tuet ja avustukset	441 398	205 040	206 300	206 300	206 300
Muut toimintatuotot					
Vuokratuotot	967 900	1 075 334	819 897	819 897	819 897
Muut tuotot	42 616	54 960	45 900	45 900	45 900
Muut toimintatuotot yht.	1 010 515	1 130 294	865 797	865 797	865 797
Toimintatuotot yht.	2 615 653	2 468 984	2 135 141	2 135 141	2 135 141
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-5 985 651	-5 798 125	-5 958 677	-5 958 676	-5 958 676
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 216 637	-1 156 916	-1 212 010	-1 212 010	-1 212 010
Muut henkilösivukulut	-238 061	-253 916	-205 799	-205 799	-205 799
Henkilösivukulut yht.	-1 454 698	-1 410 832	-1 417 809	-1 417 809	-1 417 809
Henkilöstökulut yht.	-7 440 349	-7 208 957	-7 376 486	-7 376 485	-7 376 485
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-91 889	-101 728	-263 402	-263 402	-263 402
Muiden palvelujen ostot	-2 831 924	-2 450 232	-2 546 325	-2 546 325	-2 546 325
Palvelujen ostot yht.	-2 923 813	-2 551 960	-2 809 727	-2 809 727	-2 809 727
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 313 209	-1 448 079	-1 341 874	-1 341 874	-1 341 874
Avustukset					
Avustukset kotitalouksille	-142 662	-194 000	-226 232	-226 232	-226 232
Avustukset yhteisöille	-170 987	-140 500	-130 000	-130 000	-130 000
Avustukset yht.	-313 649	-334 500	-356 232	-356 232	-356 232
Muut toimintakulut					
Vuokratulot	-137 354	-152 950	-140 446	-140 446	-140 446
Muut kulut	-55 897	-48 147	-202 863	-202 863	-202 863
Muut toimintakulut yht.	-193 251	-201 097	-343 309	-343 309	-343 309
Toimintakulut yht.	-12 184 270	-11 744 593	-12 227 628	-12 227 627	-12 227 627
Toimintakate	-9 568 617	-9 275 609	-10 092 487	-10 092 486	-10 092 486
Verotulot	5 026 710	5 240 000	5 340 000	5 340 000	5 340 000
Valtionosuudet	5 676 773	5 683 769	5 477 791	5 477 791	5 477 791
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	162 715	119 600	226 000	226 000	226 000
Muut rahoitustuotot	492 305	51 123	67 000	67 000	67 000
Korkokulut	-306 493	-468 234	-507 481	-507 481	-507 481
Muut rahoituskulut	-138 277	-192 000	-21 000	-21 000	-21 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	210 250	-489 511	-235 481	-235 481	-235 481
Vuosikate	1 345 116	1 158 649	489 823	489 824	489 824
Poistot ja arvonalentumiset	-1 415 859	-1 168 762	-1 340 606	-1 340 606	-1 340 606
Tilikauden tulos	-70 744	-10 113	-850 783	-850 782	-850 782
Poistoeron muutos	3 548	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	10 113	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-67 196	0	-850 783	-850 782	-850 782

3.1. Toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakate

Toimintatuotot ovat myyntituottoja, maksutuottoja, saatuja avustuksia sekä muita tuottoja kuten vuokratuottoja.

Toimintakulut ovat henkilöstökuluja, palvelujen ostoja, tarvikehankintoja, avustusmenoja ja muita kuluja, kuten vuokratuloja.

3.2. Verotulot

VEROTULOJEN ERITTELY

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnallisvero	3 432 857	3 434 000	3 588 000	3 588 000	3 588 000
Osuus yhteisöverosta	664 821	583 000	619 000	619 000	619 000
Kiinteistövero	929 032	1 223 000	1 133 000	1 133 000	1 133 000
Verotulot yhteensä	5 026 710	5 240 000	5 340 000	5 340 000	5 340 000

KIINTEISTÖVEROPROSENTTIEN ERITTELY

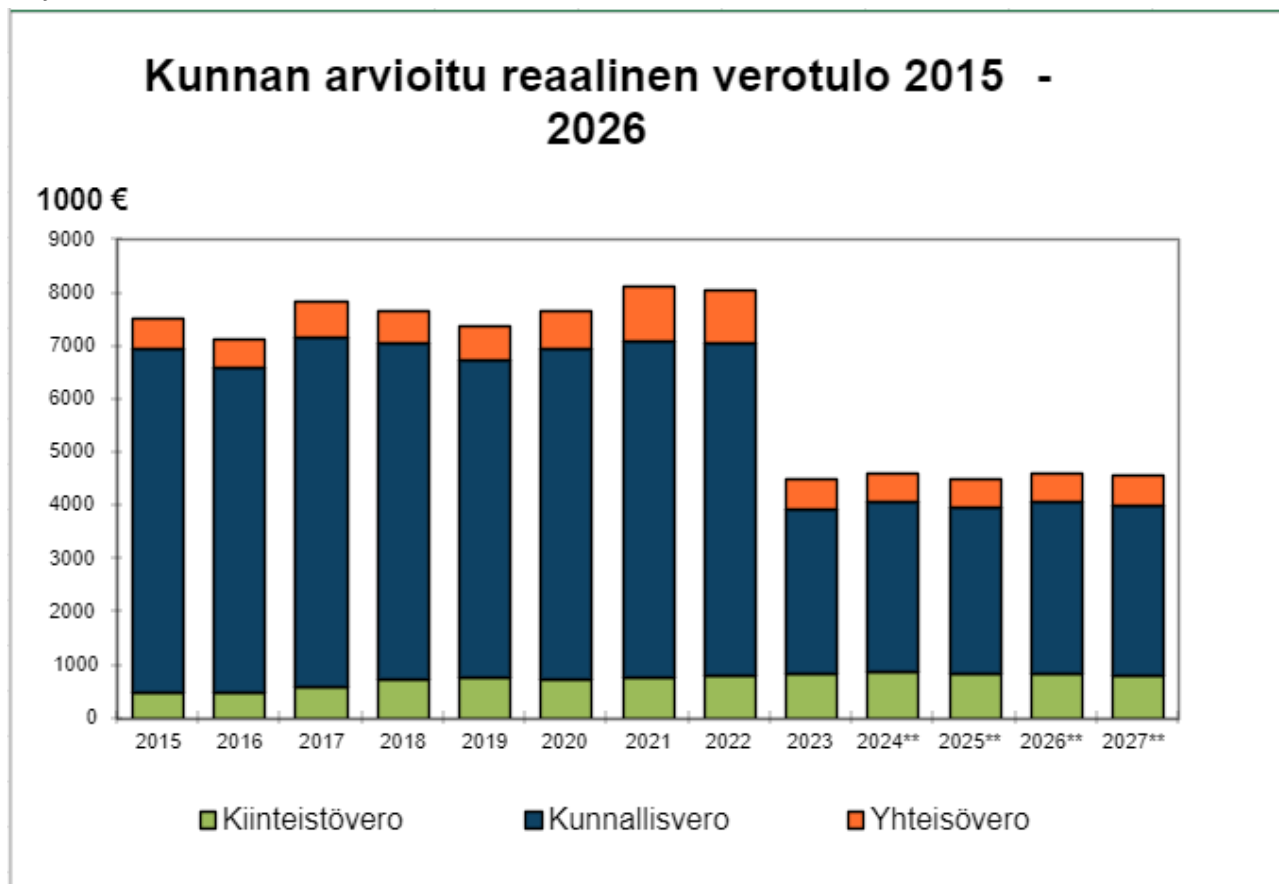
	TA 2025
Yleinen maapohja	1,30 %
Yleinen rakennus	1,00 %
Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,66 %
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	1,14 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %
Rakentamattomat rakennuspaikat	2,25 %
Voimalaitokset	3,10 %

TULOVEROPROSENTTIEN ERITTELY

	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Tuloveroprosentti	8,86 %	9,30 %	9,30 %

Talousarvio 2025 perustuu 9,30 % tuloveroprosentille, kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 3,588 milj. €. Verotulot on arvioitu Kuntaliiton veroennustemallia hyödyntäen. Kuluva vuoden tuloveroarvio on 3,434 milj. €. Yhteisöverokertymän arvioidaan kertyvän 0,619 milj. €. Kuluva vuoden yhteisöveroarvio on 0,583 milj. €. Kiinteistöverotuloksi vuodelle 2025 on arvioitu 1,133 milj. €. Kuluva vuoden kiinteistöveroarvio on 1,223 milj. €.

Kuntaliiton veroennuste (lokakuu 2023) lisättynä tuulivoiman kiinteistöveroarviolla

3.3. Valtionosuudet

VALTIONOSUUDET

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Peruspalvelujen valtionosuus	3 111 977	2 787 256	2 987 567	2 987 567	2 987 567
Verotuloihin perustuva v.os. tasaus	1 786 916	1 820 065	1 892 880	1 892 880	1 892 880
Opetus- ja kulttuuriministeriön v.os.	233 615	249 790	217 382	217 382	217 382
Verotulomenetysten korvaus	544 265	826 658	379 962	379 962	379 962
Valtionosuudet yhteensä	5 676 773	5 683 769	5 477 791	5 477 791	5 477 791

Vuoden 2025 valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton ennakkolaskelmiin, lopulliset päätökset saadaan loppuvuodesta 2024.

3.4. Rahoitustuotot ja -kulut

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT (1 000 EUROA)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	163	120	226	226	226
Muut rahoitustuotot	492	51	67	67	67
Korkokulut	-306	-468	-507	-507	-507
Muut rahoituskulut	-138	-192	-21	-21	-21
Rahoitustuotot ja -kulut	210	-490	-235	-235	-235
yht.					
Muutos-%		-332,8 %	-51,9 %	0,0 %	0,0 %

Korkotuotot ovat pääosin sijoitussalkun korkotuottoja ja lisäksi antolainojen koroja sekä osuuspääoman korkoa. Muut rahoitustuotot ovat perintätuottoja ja osinkotuottoja. Korkokulut ovat ottolainojen korkoja. Muut rahoituskulut ovat pääosin sijoituksien alaskirjauksia.

3.5. Vuosikate, poistot ja varausten ja rahastojen muutokset sekä tilikauden ylijäämä

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuoden 2025 talousarviossa vuosikate ei riitä poistojen kattamiseen.

4. RAHOITUSOSA

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA - ULKOISET LUVUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 345 116	1 158 649	489 823	489 824	489 824
Tulorahoituksen korjaukset	0	-8 694	-15 000	-15 000	-15 000
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 345 116	1 149 955	474 823	474 824	474 824
Investointien rahavirta					
Investointimenot	0	-2 296 468	-2 593 000	-878 000	-173 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	230 808	184 700	0	0
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	0	10 389	40 000	20 000	20 000
Investointien rahavirta yhteensä	0	-2 055 271	-2 368 300	-858 000	-153 000
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	1 345 116	-905 316	-1 893 477	-383 176	321 824
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	8 800 000	1 947 899	1 454 487	754 720
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	-6 393 004	-1 098 886	-1 101 311	-1 106 544
Lainakannan muutokset yhteensä	0	2 406 996	849 013	353 176	-351 824
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	0	2 520	0	0	0
Saamisten muutos	0	292 719	30 000	30 000	30 000
Korottomien velkojen muutos	0	-482 014	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	0	-186 775	30 000	30 000	30 000
Rahoituksen rahavirta yhteensä	0	2 220 221	879 013	383 176	-321 824
Rahavarojen muutos	1 345 116	1 314 906	-1 014 464	0	0
Rahavarat jakson alussa	0	6 999 267	0	0	0
Rahavarat jakson lopussa	1 345 116	8 314 172	-1 014 464	0	0

Rahoituslaskelma osoittaa, riittääkö tuloslaskelmasta tuleva vuosikate investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan.

4.1. Investoinnit ja lainakanta

Rahoituslaskelman käyttömajausinvestoinnit ovat investointiosan menomäärärahat yhteensä. Vuoden 2025 investointihankkeet ovat yhteensä 2,593 milj. euroa, joista

- rakentaminen yhteensä 2,28 milj euroa (sis. liikuntahalli, ruokala ja valmistuskeittiö 2,0 milj. euroa)
- kunnan käyttömajaus ja infrarakentaminen 0,223 milj. €
- vesi-, viemäri- ja kaukolämpölaite 0,09 milj. €

Suunnitelmavuosille 2026–2027 ei ole suunnittelussa merkittäviä investointihankkeita.

4.2. Lainakannan muutokset – kunnan vieras pääoma – sijoitukset

Kunnan lainojen määrä oli 1.1.2024 19 504 324 € eli 7.565 € / asukas.

Vuoden 2024 lopussa lainojen määrä on 20 905 438 eli 8.109 € / asukas.

Talousarviossa lainojen lyhennetään vuoden 2025 aikana 1,098 milj. euroa.

Investointien rahoittamiseksi voidaan purkaa sijoituksia ja/tai ottaa lainaa. Investointeja voidaan rahoittaa myös käyttöomaisuutta myymällä. Käyttötaloudessa on varattu lainojen korkokuluihin –507 481 euroa.

4.3. Talousarviolainojen ottovaltuus

Perhon kunnan hallintosäännössä määrätään, että kunnan talousarviolainan ottamisesta päättää talous- ja hallintojohtaja valtuuston kunkin vuoden talousarviossa vahvistamaan enimmäismäärän saakka. Lisäksi talous- ja hallintojohtaja päättää kunnanhallituksen vahvistamien rajojen puitteissa tilapäisluoton ottamisesta. Perhon kunnassa on käytössä kuntatodistukset eli lyhytaikainen laina, jossa laina-aika on vähintään yksi päivä ja alle yksi vuosi. Kuntatodistukset ovat kuntien ja kuntayhtymien liikkeeseen laskemia lyhytaikaisia velkasitoumuksia. Perhon kunnalla on käytettävissä kuntatodistuksia 9 miljoonan edestä. 31.12.2024 käytössä olevien kuntatodistusten määrä on 0 €.

Valtuusto antaa valtuuden 2 miljoonan euron pitkäaikaisen lainan ottamiseen maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Vaihtoehtoisesti sijoitussalkkua voi purkaa lainanottamisen sijasta, mikäli se on kokonaistaloudellisempi vaihtoehto.

5. KÄYTTÖTALOUSOSA

5.1. Tarkastuslautakunta

5.1.1. Tarkastustoimi

TILIVELVOLLINEN

Tarkastuslautakunta

YLEISTIEDOT

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan tulee huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Kuntalain 84 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee valvoa luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunnan tulee myös valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosääntöön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan tulee perustua arviointisuunnitelmaan (121.4 §). Tarkastuslautakunnan tulee antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Lautakunnalla on mahdollisuus antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tarkastuslautakunnan arviointityötä kehitetään myös jatkossa kunnan toiminnan tuloksellisuutta tukevaksi. Valtuuston valitsema tilintarkastaja kaudelle 2022–2023 ja optiovuodet 2024–2025 on BDO Auditor Oy, ja vastuullisena tarkastajana toimii Minna Havia-Niemi.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-24 556	-29 109	-29 079	-29	-29
Toimintakate	-24 556	-29 109	-29 079	-29	-29
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0

=valtuustoon nähden sitova erä

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Tarkastuspäivät / v	12	12	12
Sihteeripalvelut			
- Kokousten lukumäärä	10	10	10
- Hallintokuntavierailut / johdon tapaamiset	5	5	5

23

KÄYTTÖTALOUSOSA

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - TARKASTUSLAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-3 268	-4 739	-4 709	-4 709	-4 709
Palvelujen ostot	-20 906	-23 650	-23 650	-23 650	-23 650
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40	-170	-170	-170	-170
Vuokratulot	-343	-200	-200	-200	-200
Muut toimintakulut	-343	-550	-550	-550	-550
Toimintakulut yht.	-24 556	-29 109	-29 079	-29 079	-29 079
Toimintakate	-24 556	-29 109	-29 079	-29 079	-29 079
Tilikauden yli-/alijäämä	-24 556	-29 109	-29 079	-29 079	-29 079

5.2. Kuntakonserni

TILIVELVOLLINEN

Konsernijohto

YLEISTIEDOT

Perhon Kehitysyhtiö 100 %, Kiinteistö Oy Perhon Kartano 100 %, As Oy Perhonjokiranta 60 % ja As Oy Rivi-hiekka 65,9

% sekä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä ja Keski-Pohjanmaan liitto.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu

-Toimenpiteet: Asunto Oy Perhon Kartanon toiminnan tehostaminen sulauttamisten toteuduttua.

-Mittari ja tavoitetaso: Vuokratasojen tarkastaminen tehtynä

2) Ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia

-Toimenpiteet: Asunto Oy Perhon Kartanon toiminnan tehostaminen sulauttamisten toteuduttua.

-Mittari ja tavoitetaso: Uudis- ja korjausrakentamisen talous- ja toteutussuunnitelma laadittuna ja käynnistettynä.

3) Ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia

-Toimenpiteet: Sote- ja Pela-kiinteistöjen siirtäminen Perhon Kehitysyhtiön Oy:n hallintaan

-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuminen 31.12.2025.

5.3. Kunnanhallitus

YHTEENVETO ULKOISISTA TALOUSLUVUISTA - KUNNANHALLITUS

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	240 320	206 200	151 700	151 700	151 700
Toimintakulut	-2 161 678	-2 064 937	-2 301 657	-2 301 657	-2 301 657
Toimintakate	-1 921 358	-1 858 737	-2 149 957	-2 149 957	-2 149 957
Poistot ja arvonalentumiset	-20 201	-16 059	-32 834	-32 834	-32 834

= valtuustoon nähden sitova erä

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - KUNNANHALLITUS

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	958 270	854 920	928 973	928 973	928 973
Maksutuotot	319	20 000	0	0	0
Tuet ja avustukset	44 336	35 500	40 000	40 000	40 000
Muut toimintatuotot	15 607	29 200	19 200	19 200	19 200
Toimintatuotot yht.	1 018 532	939 620	988 173	988 173	988 173
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-908 271	-842 975	-866 666	-866 666	-866 666
Palvelujen ostot	-1 176 679	-1 134 377	-1 228 342	-1 228 345	-1 228 345
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 317	-24 340	-16 726	-16 726	-16 726
Avustukset	-157 371	-144 500	-200 000	-200 000	-200 000
Vuokratkulut	-30 842	-18 400	-33 557	-33 557	-33 557
Muut toimintakulut	-64 553	-53 000	-151 355	-151 355	-151 355
Toimintakulut yht.	-2 324 192	-2 199 192	-2 463 089	-2 463 092	-2 463 092
Toimintakate	-1 305 659	-1 259 572	-1 474 916	-1 474 919	-1 474 919
Rahoitustuotot ja -kulut	-420	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-20 201	-16 059	-32 834	-32 834	-32 834
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 326 280	-1 275 631	-1 507 750	-1 507 753	-1 507 753

5.3.1. Perhon Kehitysyhtiö Oy

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi, sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen markkinoilla tapahtuvaa tilahallintaa.

Kunnan elinkeinopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Perhon Kehitysyhtiö Oy pyrkii vastaamaan esille nouseviin tilatarpeisiin proaktiivisesti selvittämällä 1-2 teollisuus- ja/tai toimitilakiinteistön kysynnän ja investointihankkeen toteutusedellytykset.

Yritysten yhteistyötä aktivoidaan järjestämällä yhteisiä tilaisuuksia, jossa yrittäjät ja elinkeinoelämän kehittämistä kiinnostuneet toimijat pääsevät keskustelemaan ja vaihtamaan ajatuksia yhteistyön keinoista. Messu- ja tutustumismatkoja järjestetään, mikäli paikalliset yritykset sitoutuvat niille osallistumaan, tavoitteena Perholaisten yritysten verkottuminen toimialakohtaisesti ja toimialat ylittäen.

Jatketaan yritysten kasvua ja liiketoimintaosaamista vahvistavaa aktivointia järjestämällä infoja ja ”motivaatio tilaisuuksia”, joilla pyritään käynnistämään uusia yritysryhmä- ja yrityskohtaisia kehittämishankkeita.

Yhtiön tulot muodostuvat yhtiön omistamien kiinteistöjen vuokra- ja kiinteistönmyyntituloista, sekä mainostornien kustannusten laskuttamisesta yhteistyökumppaneilta.

Perustehtävää toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yritysten, Kosek Oy:n, elinkeinoelämän järjestöjen (Yrittäjät, MTK, kauppakamari ja Viexpo) ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Ideoista toimeenpanoon

1) Teollisuus- ja toimitilan uudisrakentaminen

-Toimenpiteet: Selvitys hankkeen taloudellisista toteuttamisedellytyksistä.

Rakentamisinvestoinnin toteutus.

-Mittari ja tavoitetaso: Selvitys tehty ja rahoitus järjestetty.

Investoinnin toteutus

Sujuvuudella taloushyötyjä

2) Konsernihallinnon kehittäminen

-Toimenpiteet: Sote- ja Pela -kiinteistöjen siirtäminen Perhon Kehitysyhtiö Oy:n hallintaan

-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuminen 31.12.2025

Yhdessä hyvinvointi

3) Yrittäjien yhteistyön lisääminen

-Toimenpiteet: Yrittäjille suunnattujen tilaisuuksien järjestäminen.

Kosek Oy:n yrittäjäinfojen markkinointi yrityksille

-Mittari ja tavoitetaso: Tilaisuuksien määrä, tavoite; 10 kpl

Osallistujien määrä yhteensä, tavoite; 100 henkilöä

Osallistujien määrä, tavoite; yhteensä 30 henkilöä

Maineella vetoa ja työvoimaa

4) Teollisuus- ja toimitilatonttien markkinointi

-Toimenpiteet: Markkinoidaan yhtiön ja kunnan omistuksessa olevia teollisuus- ja toimitilatontteja

-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuneet tonttikaupat, tavoite; 3 kpl

5.3.2. Konsernin asuntoyhtiöt kokonaisuutena

YLEISTIEDOT

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kiinteistö Oy Perhon Kartano on Perhon kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Yhtiöllä on yhteensä 93 asuntoa, jotka sijaitsevat kirkonkylällä ja Oksakoskella.

Yhtiön toiminta laajenee vuoden 2025 alusta alkaen, kun Perhon Opiskelija-Asunnot Oy ja Asunto Oy Perhon Paroni sulautuvat yhtiöön. Sulautumisen myötä yhtiön hallintaan siirtyvät kiinteistöt, yhteensä 7 asuntoa osoitteessa Riihikankaantie 1, 69950 Perho.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Perhon Opiskelija-asunnot Oy sulautuu Kiinteistö Oy Perhon Kartanoon 1.1.2025 alkaen.

26

KÄYTTÖTALOUSOSA

ASUNTO OY PERHON PARONI

Asunto Oy Perhon Paroni sulautuu Kiinteistö Oy Perhon Kartanoon 1.1.2025 alkaen.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Perhon kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on omistaa ja hallita rivitalokiinteistöä osoitteessa Tuomaankuja 2, 69950 Perho

Yhtiössä on yhteensä 9 asuntoa, joista 6 on Perhon kunnan omistuksessa ja 3 on yksityisten omistamia.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Perhon kunnan 60 % omistama yhtiö, joka hallitsee vuokraoikeuden nojalla yhtiön tontteja ja omistaa ja hallinnoi tonteilla sijaitsevat rakennukset osoitteessa Vehtarinkuja 6, 69950 Perho. Yhtiössä on yhteensä 5 asuntoa, joista 3 on Perhon kunnan omistuksessa ja 2 on yksityisten omistamia.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Ideoista toimeenpanoon

1) Vuokrien laskutuksen automatisointi

-Toimenpiteet: Selvitetään ja otetaan käyttöön.

1. vaihe: pitkät (yli 12 kk) vuokrasopimukset

2. vaihe: lyhyet vuokrasopimukset

-Mittari ja tavoitetaso: 80 % vuokrien laskutuksesta automatisoitu vuoden 2025 aikana

2) Asuntoyhtiöiden kiinteistönhoito

-Toimenpiteet: Vuoden 2025 kiinteistönhoito omalla työntekijällä

-Mittari ja tavoitetaso: Kustannusvertailu; oma/ulkoistettu

Sujuvuudella taloushyötyjä

3) Konsernirakenteen kehittäminen

-Toimenpiteet: Yhtiön toiminnan vahvistuminen sulautumisten tapahduttua

Kunnan omistamien asunto-osakkeiden siirtäminen Kiinteistö Oy Perhon Kartanon omistukseen

-Mittari ja tavoitetaso: Hallitustyöskentely on systemaattista ja jatkuvaa

Toteutuu kevään 2025 aikana.

4) Kohtuuhintaiset vuokra-asunnot

-Toimenpiteet: Vuokratasojen tarkastaminen markkinakelpoisiksi (ei omistajan kompensatiota)

-Mittari ja tavoitetaso: Vuokratasojen tarkastamiselle laadittu ja vahvistettu aikataulu

Yhdessä hyvinvointi

5) Tarjolla viihtyisiä vuokra-asuntoja

-Toimenpiteet: Asuntojen peruskorjausohjelma

Asukkaiden vaihtuessa tehdään tarvittavat pienet korjaukset ja esim. kiinteiden koneiden uusimiset

-Mittari ja tavoitetaso: Laadittu

Toteutettu ja dokumentoitu

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Vuokrausaste (pl. remontoitavat asunnot)	94,5-100%	95 %	95 %

5.3.3. Vaalit

TILIVELVOLLINEN

Keskusvaalilautakunta

YLEISTIEDOT

Kunnan keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien yleisjärjestelyistä. Kuntavaaleissa se huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta. Tehtäviin kuuluu yleisen ennakkoäänestyksen, laitos- ja kotiaänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen järjestäminen, tiedottaminen sekä vaaliorganisaatioiden koulutus.

Vuonna 2025 järjestetään kuntavaalit ja aluevaalit. Vuosi 2026 on vaaliton vuosi. Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit.

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - KESKUSVAALILAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	0	5 600	0	0	0
Muut toimintatuotot	4 430	0	2 000	2 000	2 000
Toimintatuotot yht.	4 430	5 600	2 000	2 000	2 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-3 770	-10 206	-5 673	-5 673	-5 673
Palvelujen ostot	-3 677	-4 291	-3 999	-3 999	-3 999
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-212	-200	-300	-300	-300
Vuokrakulut	-141	0	-150	-150	-150
Muut toimintakulut	-411	-800	-450	-450	-450
Toimintakulut yht.	-8 070	-15 497	-10 422	-10 422	-10 422
Toimintakate	-3 640	-9 897	-8 422	-8 422	-8 422
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 640	-9 897	-8 422	-8 422	-8 422

5.3.4. Yleishallintopalvelut

5.3.4.1. Yleisjohto ja talous

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala, talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen

YLEISTIEDOT

Tehtäväalue tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa. Tehtäväalueeseen kuuluvat yleishallinnon palvelut (valtuusto, kunnanhallitus ja toimikunnat, hallintopalvelut sekä toimisto-, talous- ja tietohallintopalvelut).

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valmistelee talouden sopeuttamisen vaatimat organisaatiomuutokset, valvoo eri toimielinten ja kuntakonsernin sekä liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista, edustaa kuntaa, käyttää puhevaltaa sekä antaa tarvittaessa ohjeita.

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä ja talous- ja hallintojohtaja yleishallinnon osastopäällikkönä, henkilöstöpäällikkönä ja palkka-asiamiehenä. Yleishallinto toimii kunnanjohtajan apuna kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston ratkaisuvaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnallisesta edunvalvonnasta ja yhteistoimintaosuuksista (kuten esimerkiksi Kuntaliitto, Keski-Pohjanmaan liitto), kunnan asioiden tiedottamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

Riskit: Työ on asiantuntijasidonnaista. Henkilöstömuutokset ja mahdolliset pitkät poissaolot kuormittavat hallinnon tehtäväaluetta.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Henkilöstön hyvinvointi;
tehokkaammat, fiksummat toimintatavat

-Toimenpiteet: Johtajuuden kehittäminen

Organisaatorakenteen uudistaminen

Asiantuntijuuden jakamisen kehittäminen

Rutiinitoimintojen automatisointi koko konsernissa

-Mittari ja tavoitetaso: on aloitettu ja tehty toimenpiteitä johtoryhmätyöskentelyn kehittämiseen

Uuden organisaatiomallin sujuva käyttöönotto vaalikauden alusta 1.6.2025

uusien toimintatapojen luominen ja käyttöönotto tukipalveluiden tiimissä

Laskutusjärjestelmien uusinta

Maineella vetoa ja työvoimaa

2) Asukasmäärän kehittyminen, tavoitellaan erityisesti paluumuuttajia

-Toimenpiteet: Viestintä Kotikuntana Perho- ja Koti Perhossa- kampanjassa

-Mittari ja tavoitetaso: Asukasluvun kehittyminen positiiviseksi

3) Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä

-Toimenpiteet: Viestintä kunnan päätöksenteosta ja toiminnasta avointa ja laadukasta

-Mittari ja tavoitetaso: Kuntalaiskyselyn yleisarvosana 4/5

4) Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä

-Toimenpiteet: Osallistavan budjetoinnin kehittäminen ja käyttöönotto

-Mittari ja tavoitetaso: Käytössä talousarvion 2026 laadinnassa

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - YLEISHALLINTOPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	562	0	0	0	0
Maksutuotot	317	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	879	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-500 052	-414 567	-464 581	-464 581	-464 581
Palvelujen ostot	-291 938	-289 334	-277 566	-277 569	-277 569
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 657	-7 550	-5 426	-5 426	-5 426
Avustukset	-7 680	-10 000	-80 000	-80 000	-80 000
Vuokratulot	-15 131	-10 500	-11 100	-11 100	-11 100
Muut toimintakulut	-31 885	-25 550	-13 348	-13 348	-13 348
Toimintakulut yht.	-838 212	-747 001	-840 921	-840 924	-840 924
Toimintakate	-837 333	-747 001	-840 921	-840 924	-840 924
Rahoitustuotot ja -kulut	-225	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-837 559	-747 001	-840 921	-840 924	-840 924

5.3.5. Tukipalvelut: Henkilöstöhallinto, Toimistopalvelut

TILIVELVOLLINEN

talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen

YLEISTIEDOT

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia velvoitteita sekä toimitaan kunnan asiantuntijatahona henkilöstöasioissa. Henkilöstöhallinto vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yhteistyöryhmässä.

Työterveyshuollon palveluista vastaa Työplus Oy. Työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito. Tehtäväalue hoitaa koko kunnan henkilöstön työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen ja tyky- toiminnan. Kaikki kustannukset vyörytetään tilinpäätöksessä hallintokunnille henkilöstömäärän suhteessa.

Toimistopalveluiden tehtäväalue vastaa kunnan kirjanpidon, raha- ja maksuliikenteen, osto- ja myyntilaskutuksen, toimisto- ja it-palvelut palvellen kunnanhallitusta, kunnanvaltuustoa, kuntalaisia, hallintokuntia, viranhaltijoita, työntekijöitä sekä kaikkia kunnan yhteistyötahoja. Kirjanpito sekä raha- ja maksuliikenteen hoitaa Järvinet Oy. Tehtäväalueen tuottamia isännöinti- ja/tai kirjanpitopalveluja käyttävät myös kuntakonserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Perhon Kartano, As Oy Rivihiekka ja Perhon Kehitysyhtiö Oy ja As Oy Perhonjokiranta.

Tehtäväalueella tulee suorittaa sille kuuluvat toimisto-, (talous-) ja henkilöstöhallinto- sekä tukipalvelutehtävät mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti sekä hyvän asiakaspalveluperiaatteen mukaisesti. Tehtävänä on mahdollistaa tavoitteiden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden onnistuminen sujuvilla ja tehokkailla sisäisillä palveluilla sekä osallistumalla aktiivisesti palveluprosessien kehittämiseen.

Riskit: Työ on asiantuntijasidonnaista. Henkilöstömuutokset ja mahdolliset pitkät poissaolot kuormittavat hallinnon tehtäväaluetta.

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - TUKIPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	798 347	754 920	853 973	853 973	853 973
Maksutuotot	2	20 000	0	0	0
Tuet ja avustukset	44 336	35 500	40 000	40 000	40 000
Muut toimintatuotot	5 896	4 200	4 200	4 200	4 200
Toimintatuotot yht.	848 581	814 620	898 173	898 173	898 173
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-378 800	-379 981	-402 085	-402 085	-402 085
Palvelujen ostot	-429 880	-391 591	-443 403	-443 403	-443 403
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 695	-14 540	-11 300	-11 300	-11 300
Vuokratulot	-6 353	-6 900	-7 000	-7 000	-7 000
Muut toimintakulut	-11 840	-12 450	-8 550	-8 550	-8 550
Toimintakulut yht.	-828 216	-798 562	-865 338	-865 338	-865 338
Toimintakate	20 366	16 058	32 835	32 835	32 835
Rahoitustuotot ja -kulut	-164	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-20 201	-16 059	-32 834	-32 834	-32 834
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-1	1	1	1

5.3.6. Metsän hoito ja -myynti

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Metsän myynnin kilpailuttaminen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden valvonta sekä tehtyjen metsäkauppojen toteutumisen seuranta, valmistelu tonttien ja palvelutuotannosta poistuneiden kiinteistöjen myynnissä.

Kunnalla on omistuksessaan merkittävä metsäomaisuus. Metsänhoitosopimus Metsänhoitoyhdistys Keski-pohja ry:n kanssa käsittää 1.652 hehtaaria. Sopimuksella edistetään kunnan metsänhoidollisten tavoitteiden toteutumista ja se käsittää puukaupan ja metsänhoitotyöt.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu

-Toimenpiteet: Vastuullinen metsänhoito

-Mittari ja tavoitetaso: Kestävä myynti

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - MAA- JA METSÄTILAT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	159 361	100 000	75 000	75 000	75 000
Muut toimintatuotot	8 894	25 000	15 000	15 000	15 000
Toimintatuotot yht.	168 255	125 000	90 000	90 000	90 000
Toimintakulut					
Palvelujen ostot	-20 855	-44 500	-28 100	-28 100	-28 100
Vuokratulot	0	-1 000	0	0	0
Muut toimintakulut	-89	-1 000	0	0	0
Toimintakulut yht.	-20 944	-45 500	-28 100	-28 100	-28 100
Toimintakate	147 311	79 500	61 900	61 900	61 900
Tilikauden yli-/alijäämä	147 311	79 500	61 900	61 900	61 900

5.3.7. Elinkeinojen edistäminen

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Tehtäväalueeseen sisältyy: Yrityspalvelut ja hanketoiminta, Kuntamarkkinointi, Nuorten työllistämistuki ja Joukkoliikenne

Perhon Kehitysyhtiö Oy on Perhon kunnan 100 % omistama kehitysyhtiö, jonka perustehtävä on aktivoida kunnan elinkeinopolitiikkaa ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen tilahallinta ja kehittäminen.

Kosek Oy:n (Kokkolanseudun Kehitys Oy) elinkeino-/yritysneuvonta ja hankepalvelut (yrityskehittäjän asemapaikka Perho) tuottaa yritysten perustamis- ja rahoitusneuvontaa sekä kehittämishankeneuvontaa. Yhteistyö mahdollistaa perholaisten yritysten käyttöön koko Kosek Oy:n yrityskehittäjähenkilöstön osaamisen. Kosek Oy:n perustoiminnan rahoitus on n. 23,00 €/as.

Kehittämishankkeissa, joissa Perhon kunta on osarahoittajana, hallinnoivien yhteistyöorganisaatioiden (mm Kosek Oy, ProAgria Keski-Pohjanmaa, Centria ja Keski- Pohjanmaan koulutusyhtymä) projektihenkilöstö on käytettävissä projektikohtaisiin toimenpiteisiin alueen yrityksissä. Kuntarahoituksen peruste on kunnassa toimivan yrityksen-/yritysten osallistuminen kehittämishankkeeseen.

Kuntamarkkinointi on uudessa kuntastrategiassa keskeisessä roolissa, johon toimintavuoden aikana panostetaan vuoden 2024 tavoin voimakkaammin ja systemaattisesti. Kuntamarkkinoinnin vahvistaminen koskee koko kuntaorganisaatiota ja -henkilöstöä. Viestintäsihteeri koordinoi kuntamarkkinointia ja kunnan viestintää viestintäsuunnitelman ja viestinnän vuosikellon toteuttamista yhdessä kunnanjohtajan kanssa toukokuun loppuun saakka.

Nuorten työllistämistuella ja kunnan kesätyöpaikkatarjonnalla pyritään mahdollistamaan mahdollisimman monelle perholaiselle nuorelle kesätyöpaikka kesän 2025 aikana.

Joukkoliikenne koskee Perho-Veteli-Kaustinen-Kokkola reittiliikennettä, joka toteutetaan yhteistyössä EPOELY:n ja reitin varrella olevien kuntien kanssa arkisin (meno aamulla, paluu iltapäivällä).

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-631	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-299 930	-275 472	-214 550	-214 550	-214 550
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-394	0	0	0	0
Avustukset	-8 117	-18 500	-18 500	-18 500	-18 500
Vuokratulot	-500	0	-10 136	-10 136	-10 136
Muut toimintakulut	-11 878	-14 000	-24 136	-24 136	-24 136
Toimintakulut yht.	-320 949	-307 972	-257 186	-257 186	-257 186
Toimintakate	-320 949	-307 972	-257 186	-257 186	-257 186
Rahoitustuotot ja -kulut	-30	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-320 979	-307 972	-257 186	-257 186	-257 186

5.3.8. Työllisyyden edistäminen**TILIVELVOLLINEN**

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Keski-Pohjanmaan työllisyysalue vastaa lakisääteisten työvoimapalvelujen tuottamisesta Keski-Pohjanmaan alueella. Kokkolan kaupunki toimii vastuukuntana työvoimapalvelujen järjestämiseksi muiden Keski-Pohjanmaan kuntien puolesta. Perhon kunta hankkii Kokkolan kaupungilta työllisyysalueen lisäksi lisäresurssia (0,49 htv) henkilöstöön ja palveluihin Perhon kunnan alueella. Lisäksi työllisyyslautakunta osallistuu kotoutumisen edistämiseen lakisääteisiin palveluihin Keski-Pohjanmaalla.

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan maksettavaksi/hoidettavaksi. Perhon pajan toimintaa kehitetään työvalmentajan johdolla yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän ja kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten kanssa.

Aktiivisella vuoropuhelulla yrityksiin ja työttömiin työnhakijoihin pyritään edistämään kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä pitkäaikaistyöttömien aktiivisuutta elämänhallintaan.

Kokonaisuudessaan työllisyyslautakunnan talousarvio vuodelle 2025 on tiukka, mutta turvaa kriittisen toimintakyvyn viranomaistehtävän näkökulmasta. Palvelujen hankinnan osalta talousarvio ei mahdollista pitkällä aikavälillä tarkastellen kestäväää tasoa. Erityisesti ammatillisen työvoimakoulutuksen hankinnan vähyyks tulee heijastumaan työmarkkinoiden kohtaannon kasvavina haasteina.

Riskit: Työllisyyden hoidon tavoitteiden saavuttamisen riskinä on työttömänä olevan työvoiman osaamisen ja yrityksissä olevien osaamistarpeiden kohtaanto sekä pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen työmarkkinoiden käyttöön ja osaamisen kehittäminen kysynnän suuntaan.

TULOSALUEEN TAVOITTEET**Sujuvuudella taloushyötyjä****1) Työllisyydenhoidon kehittäminen**

-Toimenpiteet: Perhon Pajan toiminnan kehittäminen joustavaksi ja tuloksekkaaksi palveluksi

-Mittari ja tavoitetaso: Työttömien määrän kehitys, tavoitteena ns. sakkomaksujen aleneminen

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Työmarkkinatukimaksut (ns. sakkomaksut)	141 575 €	69 068 € (1-10/2024)	101 500 €
Työttömyys % (vuosi ka)	8,7	9,1 (1-7/2024)	8,0
Yli vuoden työttömänä	22	14 (1-7/2024)	15

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Muut toimintatuotot	817	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	817	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-28 788	-48 427	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 116	-580	-131 823	-131 823	-131 823
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 571	-2 250	0	0	0
Avustukset	-141 575	-116 000	-101 500	-101 500	-101 500
Vuokratulot	-8 857	0	-5 321	-5 321	-5 321
Muut toimintakulut	-8 861	0	-105 321	-105 321	-105 321
Toimintakulut yht.	-182 910	-167 257	-338 644	-338 644	-338 644
Toimintakate	-182 093	-167 257	-338 644	-338 644	-338 644
Tilikauden yli-/alijäämä	-182 093	-167 257	-338 644	-338 644	-338 644

5.3.9. Maaseutupalvelut

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala, maaseutuasiamies Seija Klemola

YLEISTIEDOT

Maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyjä tehtäviä hoitaa Maaseutuyksikkö KaseKa, johon myös Perho kuuluu. Maaseutuyksikön toiminta kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä

Kustannukset

Maaseututoimen kokonaiskustannukset vuodelle 2025 on 352 560 €, josta Perhon kunnan osuus on 53 760 €.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät.

Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät (n. 5 kokoaikaista henkilöä) tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli:

Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaverihin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä tyky-toimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksytty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tukihaun tallennukset tehdään maksajaviraston asettamassa määräajassa. Päätökset viljelijöille toimitetaan kuukauden kuluessa siitä, kun päätöksen lähettäminen on tietojärjestelmässä mahdollista. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäätös tehdään 12 kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Maatalousyritysten kehittäminen ja yrittäjien työssäjaksaminen

Vuoden 2025 talousarviossa on varattu 8 500 €:n määräraha maatalousyritysten kehittämisen aktivointiin, kehittämistyöryhmän työskentelyyn sekä yrittäjien työssäjaksamista ja ammatillista osaamista tukeviin koulutuksiin ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Aktiivitulojen lukumäärä	99	98	98
Peltoa viljelyksessä, ha	5749	5800	5800
Aktiivituloilla peltoa keskim. ha	58,07	56,9	56,9
Maksetut tuet, milj.	4,8	5,1	5,1

5.3.10. Ympäristöterveydenhuolto (Yhteistoiminta- ja kuntaosuudet)**TILIVELVOLLINEN**

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueena on Kokkola, Kannus, Halsua, Kaustinen, Kruunupyy, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli. Toiminnan tavoitteena on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä olevia terveyshaittoja ja sitä kautta ylläpitää ja edistää väestön, yksilön ja eläinten terveyttä. Eläinlääkintähuolto turvaa lakisäättävät ympärivuorokautiset eläinlääkäripalvelut eläinten omistajille ja hoitaa kunnalle määrätyt eläinsuojelulain ja eläintäutilain tehtävät. Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon.

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu valvoa ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi puhdasta juomavettä, hyvää sisäilmaa ja turvallisia elintarvikkeita.

Ympäristöterveydenhuolto vastaa mm. asumisterveyden, elintarvikkeiden, tupakkalain, talous- ja uimavesien valvonnasta sekä eläinsuojelusta ja eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon organisaatio koostuu:

- Kokkolan kaupungin organisaatioon kuuluvasta ympäristöterveyslautakunnasta, joka on kuntien yhteinen lautakunta.
- Ympäristöterveydenhuollon tulosaluetta johtavasta terveysvalvonnan johtajasta ja tämän alaisuudessa toimivista eläinlääkäreistä, terveystarkastajista ja muusta henkilöstöstä.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Ympäristöterveydenhuollon menot Perhon kunnalle	121 270 €	130 940 €	164 633 €

5.4. Sivistyslautakunta

YHTEENVETO ULKOISISTA TALOUSLUVUISTA - SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	493 652	256 410	226 894	226 894	226 894
Toimintakulut	-6 607 931	-6 422 942	-6 525 448	-6 525 447	-6 525 447
Toimintakate	-6 114 279	-6 166 532	-6 298 554	-6 298 553	-6 298 553
Poistot ja arvonalentumiset	-32 401	-40 038	-37 133	-37 133	-37 133

= valtuustoon nähden sitova erä

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	111 644	73 780	74 950	74 950	74 950
Maksutuotot	43 100	74 670	45 944	45 944	45 944
Tuet ja avustukset	332 344	102 940	102 000	102 000	102 000
Vuokratuotot	3 426	4 600	3 000	3 000	3 000
Muut toimintatuotot	6 564	5 020	4 000	4 000	4 000
Toimintatuotot yht.	493 652	256 410	226 894	226 894	226 894
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-5 190 347	-5 028 824	-5 167 888	-5 167 887	-5 167 887
Palvelujen ostot	-1 929 905	-1 765 796	-1 976 417	-1 976 416	-1 976 416
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-194 206	-238 230	-208 985	-208 985	-208 985
Avustukset	-135 232	-183 000	-127 232	-127 232	-127 232
Vuokratulut	-1 406 147	-1 361 563	-1 434 088	-1 434 088	-1 434 088
Muut toimintakulut	-1 412 445	-1 368 283	-1 473 148	-1 473 148	-1 473 148
Toimintakulut yht.	-8 862 137	-8 584 133	-8 953 670	-8 953 668	-8 953 668
Toimintakate	-8 368 485	-8 327 723	-8 726 776	-8 726 774	-8 726 774
Poistot ja arvonalentumiset	-32 401	-40 038	-37 133	-37 133	-37 133
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 400 886	-8 367 761	-8 763 909	-8 763 907	-8 763 907

5.4.1. Sivistyslautakunta ja hallinto

TILIVELVOLLINEN

sivistysjohtaja Ville Vihla

YLEISTIEDOT

Sivistys on yleisnimitys kunnalliselle toiminnalle, joka kattaa perus- ja lukiokoulutuksen, varhaiskasvatuksen päivähoitoineen ja esiopetuksineen, kulttuurin kirjastopalveluineen ja kulttuuritapahtumineen sekä nuorisoi-, liikunta- ja vapaa-ajan palvelut. Sivistys on kunnan suurin toimiala sekä budjetin että henkilöstömäärän perusteella. Sivistystoimiala on keskeisessä roolissa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämässä. Se tarjoaa elinikäisiä oppimismahdollisuuksia, tukee asukkaiden henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä edistää yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Sivistyslautakunta lautakunta huolehtii varhaiskasvatuslain (540/2018), lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (27/2019), perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (965/2017), kirjastolain (1492/2016) ja nuorisolain (1285/2016) mukaisista tehtävistä. Sivistyslautakunta vastaa lisäksi hallintokunnan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja

40

KÄYTTÖTALOUSOSA

lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti.

Muutokset oppimisen tukeen saattavat myös vaikuttaa resurssien kohdentamiseen perusopetuksessa tai mahdollisesti kustannusten nousuun. Yhteistoimintaneuvottelujen myötä kunnan vakanssirakenteeseen ja henkilötyövuosien määrään saattaa tulla muutoksia, mikä saattaa näkyä muutoksina sivistyspalveluiden laajuudessa ja kunnan organisaatorakenteessa

Riskit: Sivistystoimen tavoitteiden saavuttamisen riskinä on koulutetun työvoiman saatavuus ja pätevyys sekä varhaiskasvatukseen ja opetuspalveluihin. Talousarvion tavoitteiden saavuttamiseen liittyy riski palvelun tason laadun näkökulmasta. Talousarviovalmistelun aikana meneillään olevat yhteistoimintaneuvottelut saattavat johtaa sivistystoimen henkilötyövuosien vähentämiseen sekä talousarviovuonna 2025 että taloussuunnitelmakaudella 2026–2027.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Yhdessä hyvinvointi

1) Hyvinvoiva ja osallistuva päiväkotilainen sekä koululainen

-Toimenpiteet: Poissaolomallin toteuttaminen ja poissaolojen vähentäminen

-Mittari ja tavoitetaso: Poissaolot vrt. 2024

Toiminnan arvioinnin toteuttaminen (5. lk, 8. lk, lukio, vanhemmat) k/e

2) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

-Toimenpiteet: Yhteisöllisyyden kehittäminen

-Mittari ja tavoitetaso: Kirjaston kontaktit: kävijämäärä+lainausmäärä vrt. 2024

Tapatumien järjestäminen ja kuntalaisten osallistumisaktiivisuuden kasvattaminen vrt. 2024

3) Hyvinvoiva ja osallistuva työyhteisö

-Toimenpiteet: Työhyvinvoinnin kehittäminen

-Mittari ja tavoitetaso: Sairauspoissaolojen määrä vrt. 2024

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - SIVISTYSHALLINTO

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-85 125	-94 190	-100 276	-100 276	-100 276
Palvelujen ostot	-38 721	-52 499	-53 726	-53 726	-53 726
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-798	-300	-450	-450	-450
Vuokrakulut	-796	-2 500	-950	-950	-950
Muut toimintakulut	-998	-2 500	-1 150	-1 150	-1 150
Toimintakulut yht.	-125 642	-149 489	-155 602	-155 602	-155 602
Toimintakate	-125 642	-149 489	-155 602	-155 602	-155 602
Tilikauden yli-/alijäämä	-125 642	-149 489	-155 602	-155 602	-155 602

5.4.2. Varhaiskasvatus

TILIVELVOLLINEN

varhaiskasvatusjohtaja Saara-Maija Kalliokoski (virkavapaalla), vs. varhaiskasvatusjohtaja Marianne Ukskoski

YLEISTIEDOT

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta (päiväkoti), täydentävästä varhaiskasvatuksesta lisäksi Kelan kautta maksettavista kotihoidon tuesta, kuntalisästä yksityisen hoidon tuesta.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on varhaiskasvatustilain sekä valtakunnallinen ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatusta on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää (subjektiivinen oikeus). Määräajat varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulevat varhaiskasvatustilain.

Perhon varhaiskasvatus toimii Mäntymetsän päiväkodissa, jossa on lasten hoitopaikkoja 153. Varhaiskasvatuksen toimiessa yhdessä yksikössä se mahdollistaa mm. ryhmien tehokkaamman täytön, tarkemman sijais-suunnitelman sekä henkilöstömäärän, ja henkilöstön lomien tehokkaamman suunnittelun.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Yhdessä hyvinvointi

1) Hyvinvoiva ja osallistuva päiväkotilainen

-Toimenpiteet: Varhaiskasvatuksen vuosikellon ja pedagogisen toiminnan vuosikellon toteuttaminen varhaiskasvatustyössä

-Mittari ja tavoitetaso: Koko päiväkodin yhteiset tapahtumat lkm/vuosi

Päiväkodin ryhmäkohtaiset vanhempainillat ja varhaiskasvatuskeskustelut sekä toiminnan arviointikyselyt vanhemmille keväällä ja syksyllä k/e

2) Hyvinvoiva ja osallistuva työyhteisö

-Toimenpiteet: Valssi – laadunhallintajärjestelmän käyttöönotto

-Mittari ja tavoitetaso: Sairauspoissaolojen määrä hlö/vuosi

Säännölliset esihenkilöpalaverit k/e

3) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

-Toimenpiteet:

-Mittari ja tavoitetaso: Viestintä päiväkotiarjesta sosiaalisessa mediassa k/e

Vierailut / yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle k/e

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Lapset / päivähoito	190	153	141
Lapset / apip	62	65	60

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - VARHAISKASVATUS

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	877	0	800	800	800
Maksutuotot	31 862	60 000	32 000	32 000	32 000
Tuet ja avustukset	182 900	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	86	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	215 725	60 000	32 800	32 800	32 800
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 502 337	-1 187 810	-1 415 599	-1 415 599	-1 415 599
Palvelujen ostot	-290 619	-382 278	-337 565	-337 565	-337 565
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 623	-16 700	-13 200	-13 200	-13 200
Avustukset	-135 232	-183 000	-127 232	-127 232	-127 232
Vuokratulut	-274 831	-273 080	-284 161	-284 161	-284 161
Muut toimintakulut	-276 569	-275 080	-286 261	-286 261	-286 261
Toimintakulut yht.	-2 218 380	-2 044 868	-2 179 857	-2 179 857	-2 179 857
Toimintakate	-2 002 655	-1 984 868	-2 147 057	-2 147 057	-2 147 057
Poistot ja arvonalentumiset	-26 867	-26 867	-26 867	-26 867	-26 867
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 029 522	-2 011 735	-2 173 924	-2 173 924	-2 173 924

5.4.3. Opetuspalvelut

TILIVELVOLLINEN

alakoulujen rehtorit Maija Uusisalo ja Maria Kangasaho sekä yläkoulun ja lukion rehtori Eeva Kumpulainen 31.1.2025 asti ja rekrytoitava rehtori 1.2.2025 alkaen

YLEISTIEDOT

Esiopetus

Esiopetus on maksutonta opetusta, jota lapset saavat oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lapsen kehityksen ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen tavoitteena on, että lapsi oppii ja saa vahvistusta minäkuvaansa leikin ja mielikuvituksen kautta niitä tukevassa oppimisympäristössä. Esiopetuksessa käytetään varhaiskasvatukseen soveltuvaa pedagogiikkaa ja kunnioitetaan lasten mielenkiinnon kohteita opetuksen järjestämisessä. Esiopetuksessa noudatetaan esiopetuksen opetussuunnitelmaa. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta, ja kunta vastaa esiopetuksen järjestämisestä ja on velvoitettu järjestämään esiopetusta sen alueella asuville lapsille.

Perusopetus

Perusopetus on kunnan lakisääteinen tehtävä Suomessa. Perusopetuslain mukaan kunnat ovat velvollisia järjestämään perusopetusta kaikille alueellaan asuville lapsille. Tämä tarkoittaa sitä, että kuntien täytyy tarjota maksutonta perusopetusta ja tarvittavia oppilashuollon palveluja 7–16-vuotiaille lapsille ja nuorille. Kuntien vastuulla on varmistaa, että opetusta tarjotaan riittävästi ja että se on laadultaan hyvää. Laki määrittelee, mitä perusopetukseen kuuluu ja millaisia oppilaan oikeudet ovat, mukaan lukien maksuton kouluruokailu, koulukuljetukset tietyin edellytyksin sekä tukiopeus ja oppilashuolto. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä Soiten ja muiden toimijoiden kanssa.

Lukuvuonna 2024–2025 perusopetusta vuosiluokille 1.–6. järjestetään Kirkonkylän alakoulussa ja Möttösen koulussa. Vuosiluokilla 7.-9. perusopetusta järjestetään Keskuskoulussa.

Lukio

Lukiokoulutus on yleissivistävää koulutusta ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto tuottaa yleisen korkeakoulukelpoisuuden. Opintojen mitoituksen perusteena käytetään opintopistettä. Opintojen tavoitteellinen suoritus aika on kolme vuotta, ja laajuus nuorilla 150 opintopistettä ja aikuisilla 88 opintopistettä. Lukio-koulutuksen järjestäminen edellyttää järjestämislupaa. Luvasta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetushallitus määrää lukio-opintojen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä opetussuunnitelman perusteissa.

Perhon kunnan lukio on tarjonnut lukiokoulutusta vuodesta 1981 lähtien. Lukiokoulutuksen osalta tulevien vuosien tavoitteena on kasvattaa opiskelijamääriä, laajentaa lukion tarjontaa sekä luoda uusia verkostoja maakunnallisesti ja valtakunnallisesti.

Toisen asteen ammatillinen koulutus

Toisen asteen koulutusta tarjoaa Perhossa Perhon lukion lisäksi Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Perhon yksikkö. Talousarvioon ei sisälly rahoitusosuutta tähän liittyen.

Keskeiset muutokset talousarviovuonna 2025

Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen oppimisen ja koulunkäynnin tukea uudistetaan parhaillaan. Hallitus on antanut esityksen eduskunnalle ja sen myötä muutetaan myös esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteita. Muutokset astuvat voimaan 1.8.2025.

Nykyinen kolmiportainen tuki muuttuu kaksiosaiseksi. Tuen muodot jakautuvat jatkossa ryhmäkohtaisiin tukitoimiin ja yksilökohtaisiin tukitoimiin. Lakiin kirjataan nykyistä tarkemmin määrittely ryhmäkoosta ja ryhmäkohtaisiin tukitoimiin käytettävästä tuntiresurssista.

Tuntijakouudistuksen myötä lisätään äidinkielen 1 vuosiviikkotunti vuosiluokille 1. tai 2. Vuosiluokille 3., 4., 5. tai 6. lisätään äidinkielen 1 vuosiviikkotunti. Matematiikkaan lisätään yksi vuosiviikkotunti luokille 3.–6. Näin ollen lakimuutoksen seurauksena opetusta järjestetään 1.8.2025 alkaen 3 vuosiviikkotuntia enemmän vuosiluokilla 1.–6. verrattuna aiempaan.

Näiden muutosten kustannusvaikutus talousarviovuonna on vielä hankalasti ennustettavissa, mutta niihin liittyvä valmistelutyö sitoo resursseja ja voi täten vaikuttaa toimialan tavoitteiden saavuttamiseen. Tuntijakouudistuksen kustannusvaikutus selviää tuntikehysprosessin yhteydessä ja voi olla joko kustannuksia lisäävä tai kustannusneutraali.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Yhdessä hyvinvointi

1) Hyvinvoiva ja osallistuva päiväkotilainen sekä koululainen

-Toimenpiteet: Poissaolomallin kehittäminen

Oppimisympäristöjen kehittäminen kannustamaan omaehtoiseen liikkumiseen välituntisin

-Mittari ja tavoitetaso: Poissaolojen määrä koulussa

Move-mittaukset

2) Hyvinvoiva ja osallistuva työyhteisö

-Toimenpiteet: Työhyvinvoinnin kehittäminen

-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuneet tyhy-päivät

Sairauspoissaolojen määrä

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Oppilaat / alakoulu	342	351	338
Oppilaat / yläkoulu	153	153	149
Oppilaat / lukio	51	47	45
Oppilaat / kaksoistutkinto	0	0	0
9.lk oppilaat	51	51	62

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - ESI- JA PERUSOPETUS

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	109 222	73 230	74 000	74 000	74 000
Maksutuotot	-2 136	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	113 753	93 940	50 000	50 000	50 000
Vuokratuotot	3 426	4 600	3 000	3 000	3 000
Muut toimintatuotot	6 472	4 880	3 000	3 000	3 000
Toimintatuotot yht.	227 311	172 050	127 000	127 000	127 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-3 072 398	-3 158 880	-3 064 274	-3 064 274	-3 064 274
Palvelujen ostot	-1 518 976	-1 249 805	-1 489 055	-1 489 055	-1 489 055
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-162 716	-155 230	-151 780	-151 780	-151 780
Vuokrakulut	-995 851	-879 241	-959 371	-959 371	-959 371
Muut toimintakulut	-999 990	-883 741	-995 681	-995 681	-995 681
Toimintakulut yht.	-5 754 080	-5 447 656	-5 700 790	-5 700 790	-5 700 790
Toimintakate	-5 526 770	-5 275 606	-5 573 790	-5 573 790	-5 573 790
Poistot ja arvonalentumiset	-5 034	-9 540	-626	-626	-626
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 531 803	-5 285 146	-5 574 416	-5 574 416	-5 574 416

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - LUKIOKOULUTUS

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 545	0	0	0	0
Maksutuotot	344	0	344	344	344
Tuet ja avustukset	35 691	9 000	52 000	52 000	52 000
Muut toimintatuotot	7	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	37 586	9 000	52 344	52 344	52 344
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-427 125	-422 610	-377 423	-377 423	-377 423
Palvelujen ostot	-76 207	-53 605	-69 782	-69 782	-69 782
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 841	-34 210	-14 275	-14 275	-14 275
Vuokrakulut	-134 668	-145 855	-102 222	-102 222	-102 222
Muut toimintakulut	-134 874	-145 855	-102 422	-102 422	-102 422
Toimintakulut yht.	-655 046	-656 280	-563 902	-563 902	-563 902
Toimintakate	-617 460	-647 280	-511 558	-511 558	-511 558
Poistot ja arvonalentumiset	-501	0	-6 009	-6 009	-6 009
Tilikauden yli-/alijäämä	-617 960	-647 280	-517 567	-517 567	-517 567

5.4.4. Kirjastopalvelut**TILIVELVOLLINEN**

sivistysjohtaja Ville Vihla, kirjastovastaava Päivi Peltoniemi

YLEISTIEDOT

Kirjastopalvelut ovat kunnan lakisääteinen tehtävä. Kirjastolaki (1492/2016) määrittelee, että kunnan on järjestettävä kirjastopalvelut asukkailleen. Tämä tarkoittaa, että kunnalla on velvollisuus tarjota kaikille pääsy kirjastoihin ja niiden palveluihin, mukaan lukien fyysiset kirjastotilat, lainattavat aineistot sekä tiedonhaun ja tietopalvelujen tarjoaminen. Tämä varmistaa, että kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus saada tietoa, kulttuuria ja koulutusta, riippumatta heidän asuinpaikastaan.

Perhon kirjasto kuuluu 22 kunnan kanssa Eepos-alueen kirjastoihin, joilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, kokoelma- ja asiakasrekisteri, joka mahdollistaa kaikille kuntalaisille moni- ja tasapuolisen aineistosaatavuuden. Eepos-kirjastoilla on lisäksi yhteinen verkkokirjasto Eepos-Finna, joka palvelee asiakkaita ympärivuorokautisesti; asiakas voi varata aineistoa, uusia omia lainojaan, kuunnella ja lukea sähköisiä kirjoja. Finnan kautta on käytettävissä myös laaja tarjonta erilaisia palveluita. Verkkokirjastoa päivitetään jatkuvasti monipuolisemmaksi palvelumuodoksi. Asiakkaille uutena palveluna on myös Chat-palvelu. Kirjastoon pyritään hankkimaan kattavasti uutuusaineistoa Eepos-kokoelmapolitiikan ja laatusuosituksen mukaisesti.

Kirjastossa toimii omatoimikirjasto. Kirjasto tarjoaa hiljaisen työskentelyn tilaa ja järjestää paljon erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä. Kirjastossa työskentelee kaksi kirjastovirkailijaa ja kirjaston johtajan virkaa hoitaa sivistysjohtaja.

TULOSALUEEN TAVOITTEET**Yhdessä hyvinvointi**

1) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

-Toimenpiteet: Yhteisöllisyyden kehittäminen

-Mittari ja tavoitetaso: Kirjaston kontaktit: kävijämäärä+lainausmäärä

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Lainausmäärä	36226	36226	40000
Kävijämäärä / fyysiset + muut	42247	42247	45000

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - KIRJASTO

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	0	550	150	150	150
Maksutuotot	0	670	200	200	200
Muut toimintatuotot	0	140	1 000	1 000	1 000
Toimintatuotot yht.	0	1 360	1 350	1 350	1 350
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	0	-79 935	-88 101	-88 101	-88 101
Palvelujen ostot	0	-22 377	-27 995	-27 995	-27 995
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-30 190	-27 880	-27 880	-27 880
Vuokrakulut	0	-60 887	-87 384	-87 384	-87 384
Muut toimintakulut	0	-61 107	-87 634	-87 634	-87 634
Toimintakulut yht.	0	-193 609	-231 610	-231 610	-231 610
Toimintakate	0	-192 249	-230 260	-230 260	-230 260
Poistot ja arvonalentumiset	0	-3 631	-3 631	-3 631	-3 631
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-195 880	-233 891	-233 891	-233 891

5.5. Hyvinvointilautakunta

YHTEENVETO ULKOISISTA TALOUSLUVUISTA - HYVINVOINTILAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	72 990	80 340	81 100	81 100	81 100
Toimintakulut	-429 071	-411 613	-434 557	-434 557	-434 557
Toimintakate	-356 081	-331 273	-353 457	-353 457	-353 457
Poistot ja arvonalentumiset	-3 631	0	-3 091	-3 091	-3 091

= valtuustoon nähden sitova erä

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - HYVINVOINTILAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	725	670	0	0	0
Maksutuotot	18 998	22 280	17 100	17 100	17 100
Tuet ja avustukset	46 769	57 000	60 300	60 300	60 300
Vuokratuotot	82	50	0	0	0
Muut toimintatuotot	6 498	390	3 700	3 700	3 700
Toimintatuotot yht.	72 990	80 340	81 100	81 100	81 100
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-234 236	-197 341	-162 195	-162 195	-162 195
Palvelujen ostot	-159 811	-183 012	-202 675	-200 743	-200 743
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 515	-36 609	-36 744	-36 744	-36 744
Avustukset	-17 840	-7 000	-14 000	-14 000	-14 000
Vuokratulot	-94 443	-97 943	-163 043	-163 043	-163 043
Muut toimintakulut	-98 313	-101 620	-206 398	-206 398	-206 398
Toimintakulut yht.	-554 716	-525 582	-622 012	-620 080	-620 080
Toimintakate	-481 726	-445 242	-540 912	-538 980	-538 980
Poistot ja arvonalentumiset	-3 631	0	-3 091	-3 091	-3 091
Tilikauden yli-/alijäämä	-485 357	-445 242	-544 003	-542 071	-542 071

ULKOISET TALOUSLUVUT - HYVINVOINTILAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	725	670	0	0	0
Maksutuotot	18 998	22 280	17 100	17 100	17 100
Tuet ja avustukset	46 769	57 000	60 300	60 300	60 300
Vuokratuotot	82	50	0	0	0
Muut toimintatuotot	6 498	390	3 700	3 700	3 700
Toimintatuotot yht.	72 990	80 340	81 100	81 100	81 100
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-234 236	-197 341	-162 195	-162 195	-162 195
Palvelujen ostot	-119 283	-154 226	-167 823	-167 823	-167 823
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 338	-36 609	-36 744	-36 744	-36 744
Avustukset	-17 840	-7 000	-14 000	-14 000	-14 000
Vuokrakulut	-11 503	-12 760	-10 440	-10 440	-10 440
Muut toimintakulut	-15 373	-16 437	-53 795	-53 795	-53 795
Toimintakulut yht.	-429 071	-411 613	-434 557	-434 557	-434 557
Toimintakate	-356 081	-331 273	-353 457	-353 457	-353 457
Poistot ja arvonalentumiset	-3 631	0	-3 091	-3 091	-3 091
Tilikauden yli-/alijäämä	-359 712	-331 273	-356 548	-356 548	-356 548

5.5.1. Hyvinvointilautakunta ja hallinto

TILIVELVOLLINEN

Nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

YLEISTIEDOT

Hyvinvointilautakunta vastaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä, kunnan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimisesta. Se tekee yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa, vastaa kulttuurin kehittämistä eri muodoissaan, mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen kuntalaisille, vastaa liikunta- ja ulkoilualueiden ylläpidosta ja lisäksi vastaa kotiseutuarkiston toiminnasta.

Hyvinvointilautakunta päättää kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelujen vuosi- ja kohdeavustuksista, toimialansa stipendien ja huomionosoitusten perusteista ja myöntämisestä ja liikunta- ja kulttuuritoimen tilojen käyttömaksuista. Hyvinvointilautakunta päättää hallinnassaan olevien toimitilojen käyttö- ja järjestyssäänöistä sekä käyttöperiaatteista ja aukioloaikojen ja maksujen perusteista. Hyvinvointilautakunnan esittelijänä toimii nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri.

Riskit: hankerahoituksen onnistuminen.

50

KÄYTTÖTALOUSOSA

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - HYVINVOINTIHALLINTO

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	0	0	20 000	20 000	20 000
Toimintatuotot yht.	0	0	20 000	20 000	20 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-8 300	-6 630	-7 303	-7 303	-7 303
Palvelujen ostot	-973	-15 240	-1 600	-1 600	-1 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-95	0	-100	-100	-100
Vuokratulut	-1 298	-1 500	-1 300	-1 300	-1 300
Muut toimintakulut	-1 424	-1 600	-41 400	-41 400	-41 400
Toimintakulut yht.	-10 791	-23 470	-50 403	-50 403	-50 403
Toimintakate	-10 791	-23 470	-30 403	-30 403	-30 403
Tilikauden yli-/alijäämä	-10 791	-23 470	-30 403	-30 403	-30 403

5.5.2. Vapaa-ajanpalvelut

5.5.3. Kulttuuripalvelut

TILIVELVOLLINEN

nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

YLEISTIEDOT

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan. Perhossa on rikas kulttuuriperintö, josta löytyy lähteitä antamaan luontomatkailuun lisäarvoa ja lisäämään matkailun vetovoimaa. Perhon kulttuuritoimi järjestää vuosittain konsertteja, konserttimatkoja, muita kulttuuritapahtumia sekä erilaisia näyttelyjä ja tapahtumia Perhopäivien yhteydessä yhteistyössä kunnassa toimivien kulttuuritoimijoiden ja yrittäjien kanssa.

Laadukas ja monipuolinen kulttuuripalvelu lisää osaltaan myös kunnan vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Kulttuuriperintö on tärkeää säilyttää mahdollisuuksien mukaan, digitointi ja käytettäväksi saattaminen sekä kulttuurimatkailun ja –yrittäjyyden edellytysten luominen on tärkeää ottaa huomioon.

Kulttuuripalveluissa hyödynnetään maakunnallisia ja seudullisia kulttuurihankkeita mm. LYKKY-hanketta lasten kulttuurikasvatuksessa varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa.

Perhon kunnassa on kulttuurikasvatussuunnitelma vuosille 2023–2025. Suunnitelmalla lisätään kunnan eri tahojen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa tehtävää monipuolista yhteistyötä. Kulttuuripalvelut tarjoavat tiloja näyttelyille ja tapahtumille. Lisäksi järjestetään yhteistyöpalaveri säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa kulttuuritoimijoiden kanssa. Tavoitteena on edelleen kehittää kulttuuripalvelujen viestintää.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Yhdessä hyvinvointi

1) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

-Toimenpiteet: Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen

-Mittari ja tavoitetaso: Näyttelyjen ja tapahtumien määrä kpl/vuosi

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - KULTTUURI

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	159	670	0	0	0
Maksutuotot	1 393	2 420	0	0	0
Vuokratuotot	0	50	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 016	290	1 000	1 000	1 000
Toimintatuotot yht.	2 568	3 380	1 000	1 000	1 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-80 802	-8 560	0	0	0
Palvelujen ostot	-37 037	-12 796	-12 666	-12 666	-12 666
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 466	-600	-482	-482	-482
Avustukset	-4 325	-1 000	-1 500	-1 500	-1 500
Vuokrakulut	-41 873	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-42 311	-1 440	-385	-385	-385
Toimintakulut yht.	-195 941	-24 396	-15 033	-15 033	-15 033
Toimintakate	-193 373	-21 016	-14 033	-14 033	-14 033
Poistot ja arvonalentumiset	-3 631	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-197 005	-21 016	-14 033	-14 033	-14 033

5.5.4. Nuorisopalvelut

TILIVELVOLLINEN

nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

YLEISTIEDOT

Nuorisotyö

Nuorisotila on avoinna 12-17-vuotiaille keskiviikko- ja perjantai-iltaisoin. Nuorisotilalla järjestetään toimintaa ja tapahtumia, joissa huomioidaan nuorten omat toiveet ja samalla tuetaan heidän sosiaalisia tarpeitaan. Nuorisolain käsittämille nuorille (17–29-vuotiaille) järjestetään yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa heille suunnattua vapaa-ajantoimintaa.

Kouluissa ja oppilaitoksissa toimii aktiivisesti koulunuorisotyö. Koulunuorisotyön tavoitteena on koulupudokkaiden ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen ja oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen. Koulunuorisotyö sisältää välituntitoimintaa, ryhmäytymistä edistävää toimintaa, opiskelijoiden ja oppilaiden aktiivista kohtaamista sekä yhteistyötä oppilas- ja opiskelijakunnan kanssa.

Nuorille järjestetään vapaa-ajan toimintaa: tapahtumia, retkiä ja tilaisuuksia. Lapsille järjestetään kesäkerho, -leiri ja uimakoulutoimintaa. Nuorille järjestetään kerhotoimintaa yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Ehkäisevä päihdetyö

Ehkäisevä päihdetyö on osa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistä. Sen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden käytön aiheuttamia haittoja niin päihteiden käyttäjille, heidän läheisilleen kuin yhteiskunnallekin. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä päihteiden käytöstä ja niihin liittyvistä ilmiöistä sekä edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista päihteisiin liittyvissä asioissa. Lain mukaan ehkäisevä päihdetyö kattaa alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja muiden päihtymiseen käytettävien aineiden sekä rahapeelaamisen aiheuttamien haittojen ehkäisyn. Päävastuu ehkäisevästä päihdetyöstä kuuluu kunnalle. Perhossa ehkäisevä päihdetyö moniammatillisena työryhmänä.

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii yhdessä nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Tavoitteena on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria sellaisten palvelujen ja tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuaan, itenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja elämänhallintaa. Samoin nuoria autetaan pääsemään koulutukseen ja löytämään työtä. Etsivä nuorisotyö auttaa nuoria, jotka haluavat vapaaehtoisesti osallistua tähän toimintaan. Aluehallintovirasto myöntää valtionavustuksia etsivän nuorisotyöntekijän palkkaukseen.

Kaikukortti

Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja ja kurssipaikkoja kaikkiin niihin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin, jotka kuuluvat valtakunnalliseen Kaikukortti-verkoston. Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten, perheiden ja ikäihmisten mahdollisuuksia osallistua

kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Perhon kunta kuuluu Kaikukortti-järjestelmään, jonka Kaikukortilla voi osallistua maksutta kunnan järjestämiin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin mm. kuntosalitoimintaan. Kansalaisopiston kurssitoiminta kuuluu Kaikukortin tarjoamiin etuihin.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Ideoista toimeenpanoon

1) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

-Toimenpiteet: Tapahtumasuunnittelu, osallistavan budjetoinnin hyödyntäminen Perhoviikon ja muiden vakiintuneiden tapahtumien uudistaminen ja kehittäminen.

-Mittari ja tavoitetaso: Tapahtumien osallistujamäärät lkm/vuosi

Sujuvuudella taloushyötyjä

2) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

-Toimenpiteet: Haetaan hankerahoitusta etsivän nuorisotyön toimintaan, lasten ja nuorten kerho, -leiri, -retkitoimintaan, perheliikunnan kehittämiseen sekä harrastamisen Suomen mallin mukaiseen kerhotoimintaan.

Kunta on aktiivisesti mukana kuntien seudullisissa ja maakunnallisissa lasten ja nuorten toimintakyvyn kehittämishankkeissa

Toiminta- ja palvelumaksuprosessien kehittäminen

-Mittari ja tavoitetaso: Myönteiset rahoituspäätökset kehittämishankkeisiin sekä hankkeista laadittavat raportit

Perhon kunnan hyvinvointikerroin ja sen kehitys

Maksujen paikka- ja aikasidonnaisuudesta luopuminen

Laskutuksesta luopuminen

Yhdessä hyvinvointi

3) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

-Toimenpiteet: Yhteisöllisyyden kehittäminen

-Mittari ja tavoitetaso: Vapaa-ajantoimen ja Perhoviikon tapahtumat ja osallistujamäärät lkm/vuosi

Kuntalaisten ja yhteisöjen talkootoimintaan kannustamine, tavoitteena järjestää 6 tapahtumaa talkootoiminnalla

Osallistavan budjetoinnin hyödyntäminen k/e

Maineella vetoa ja työvoimaa

4) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

-Toimenpiteet: Tapahtumakalenterin aktiivinen ja laajempi hyödyntäminen.

Aktiivinen ja monipuolinen vapaa-ajan tapahtumatarjonnalla.

-Mittari ja tavoitetaso: Tapahtumien ja osallistujien määrät lkm

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - NUORISOPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	566	0	0	0	0
Maksutuotot	17 606	19 860	17 100	17 100	17 100
Tuet ja avustukset	46 769	57 000	40 300	40 300	40 300
Vuokratuotot	82	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	5 482	100	2 700	2 700	2 700
Toimintatuotot yht.	70 422	76 960	60 100	60 100	60 100
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-145 135	-182 151	-154 892	-154 892	-154 892
Palvelujen ostot	-77 521	-104 626	-123 059	-121 127	-121 127
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 942	-36 009	-36 162	-36 162	-36 162
Avustukset	-13 515	-6 000	-12 500	-12 500	-12 500
Vuokrakulut	-51 272	-96 443	-161 743	-161 743	-161 743
Muut toimintakulut	-54 577	-98 580	-164 613	-164 613	-164 613
Toimintakulut yht.	-303 690	-427 366	-491 226	-489 294	-489 294
Toimintakate	-233 268	-350 406	-431 126	-429 194	-429 194
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-3 091	-3 091	-3 091
Tilikauden yli-/alijäämä	-233 268	-350 406	-434 217	-432 285	-432 285

5.5.5. Liikunta- ja vapaa-aikapalvelut

TILIVELVOLLINEN

nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

YLEISTIEDOT

Liikuntapalvelut panostavat terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan. Tavoitteena liikunnallisen elämäntavan edistäminen yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, huomioiden hyvinvointilautakunnan avustussäännöt. Perinteiksi muodostuneet liikuntatapahtumat toteutetaan ja uusia kaikkia ikäluokkia palvelevia liikuntatapahtumia otetaan kokeiltavaksi. Lähiliikuntapaikkoja kehitetään monipuolisemman liikuntaharrastamisen mahdollistamiseksi.

Ulkoilualueiden hoidon vastuu siirtyi hyvinvointilautakunnan alaisuuteen vuoden 2024 alusta. Lautakunta kilpailutti talvisten ulkoilualueiden mm. hiihtolatujen, tekojään ja luistelujäiden hoidon talvikausille 2024-2026. Ylläpidettäviin ulkoilualueisiin kuuluvat lisäksi uimapaikat (3), laitureita, urheilukentät, tennis- ja skeittiparkki, jalkapallokenttä sekä beachvolley-kentät sekä Möttösen koulun kenttä.

Ulkoilualueiden hoitoon liittyviä talkootehtäviä on delegoitu sopimus pohjaisesti kymmenelle eri toimijalle: urheiluseuroille, kyläyhdistyksille ja muille toimijoille.

Hyvinvointilautakunta on mukana kehittämässä uuden Pappilanniemen ja rantabulevardin puistoon rakennettavan ns. Elinkaaripuiston jatkosuunnittelua ja toteuttamista.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Ideoista toimeenpanoon

1) Liikuntaneuvontapalveluiden kehittäminen, vakiinnuttaminen ja laajentaminen

-Toimenpiteet: Yhteistyö alueen kuntien kanssa

Yhteisen työntekijän palkkauksen jatkaminen ja toiminnan laajentaminen ikäihmisten ja aikuisväestön lisäksi perheisiin.

-Mittari ja tavoitetaso: Yhteinen ”Liikuntaneuvontaa Maaseutukuntiin” -hankkeen rahoituksen toteuttaminen

Liikuntaneuvontapalvelut kunnassa 1 krt/vko k/e

2) Erityisliikuntakortin vakiinnuttaminen

-Toimenpiteet: Säännöllinen tiedotus ja viestintä erityisliikuntakortista ja sen hyödyistä.

-Mittari ja tavoitetaso: Myönnettyjen ja käytössä olevien erityisliikuntakorttien määrä 15 kpl/2025 vuoden loppuun.

Sujuvuudella taloushyötyjä

3) Kuntosalitoiminnan kehittäminen ja asiakastyytyväisyyden parantaminen

-Toimenpiteet: Asiakastyytyväisyyskysely, käyttäjäpalaute ja haastattelut.

Kuntosalikorttien sähköinen tilauslomake

-Mittari ja tavoitetaso: kuntosalin kävijämäärät 800 hlöä/kk

kuntosalimaksujen määrä 10 000 eur/vuosi

4) Liikuntapalveluiden: kuntosalin, liikuntasalien ja muiden palveluiden maksukäytänteiden kehittäminen

-Toimenpiteet: Työsuhde-etujen ja maksupäätelaitteen käytön vakiinnuttaminen ja maksujen sujuvoittaminen

-Mittari ja tavoitetaso: iZettle -maksupäätelaitteen käyttöraportit ja maksusuoritemäärät 25 maksusuoritetta 1000 eur/kk

Yhdessä hyvinvointi

5) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

-Toimenpiteet: Varaudutaan hakemaan Suomi Liikkeelle-ohjelman kautta tulevia kunnille suunnattuja kehittämishankerahoituksia.

Talvisten ulkoilualueiden: latujen ja luistelujäiden laadukas hoito ja vuoropuhelu urakoitsijan kanssa.

Ulkoilualueiden hoidon yhteistyö kyläyhteisöjen ja urheiluseurojen kanssa

Ajankohtainen ja nopea viestintä ulkoilualueiden hoidosta

Haanenladun ylläpito eri kyläyhteisöjen kanssa

-Mittari ja tavoitetaso: Perhon kunnan hyvinvointikerroin ja sen kehitys

Säännölliset palaverit hoitosuunnitelman ja urakkasopimuksen mukaisesti kuukausipalaverit 11 kpl kausipalaverit 4 kpl

Kirjallisten hoitosopimusten laatiminen eri yhteisöjen kanssa. Sopimusten määrä 10 kpl.

Palautekeskustelutilaisuudet eri toimijoiden kanssa 2 krt/vuosi.

Viestintä ja tiedotus kuntalaisille kuntatiedotteissa ja sähköisesti 11 krt/vuosi.

Haanenladun käytön seuranta ja kuntalaispalaute kuntalaiskysely huhtikuussa

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - LIIKUNTA- JA ULKOILUPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	385	0	0	0	0
Maksutuotot	15 038	16 000	15 500	15 500	15 500
Tuet ja avustukset	13 269	27 000	12 600	12 600	12 600
Vuokratuotot	82	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	82	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	28 773	43 000	28 100	28 100	28 100
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-31 709	-68 772	-34 987	-34 987	-34 987
Palvelujen ostot	-25 712	-59 481	-72 535	-70 603	-70 603
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 832	-32 119	-32 740	-32 740	-32 740
Avustukset	-11 565	-5 000	-11 000	-11 000	-11 000
Vuokratulut	-29 764	-69 903	-135 254	-135 254	-135 254
Muut toimintakulut	-32 498	-71 620	-137 654	-137 654	-137 654
Toimintakulut yht.	-107 316	-236 992	-288 916	-286 984	-286 984
Toimintakate	-78 543	-193 992	-260 816	-258 884	-258 884
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-3 091	-3 091	-3 091
Tilikauden yli-/alijäämä	-78 543	-193 992	-263 907	-261 975	-261 975

5.6. Tekninen lautakunta

YHTEENVETO ULKOISISTA TALOUSLUVUISTA - TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 784 016	1 900 934	1 658 647	1 658 647	1 658 647
Toimintakulut	-2 902 963	-2 742 361	-2 859 817	-2 859 817	-2 859 817
Toimintakate	-1 118 947	-841 427	-1 201 170	-1 201 170	-1 201 170
Poistot ja arvonalentumiset	-1 355 692	-1 109 125	-1 267 548	-1 267 548	-1 267 548

= valtuustoon nähden sitova erä

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 225 728	2 310 774	2 539 472	2 539 472	2 539 472
Maksutuotot	328	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	17 950	4 000	4 000	4 000	4 000
Vuokratuotot	2 481 631	2 504 250	2 496 189	2 496 189	2 496 189
Muut toimintatuotot	2 492 969	2 529 250	2 516 189	2 516 189	2 516 189
Toimintatuotot yht.	4 736 974	4 844 024	5 059 661	5 059 661	5 059 661
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 061 889	-1 084 941	-1 127 198	-1 127 198	-1 127 198
Palvelujen ostot	-1 485 180	-1 351 034	-1 576 574	-1 578 503	-1 578 503
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 392 050	-1 450 700	-1 388 683	-1 388 683	-1 388 683
Avustukset	-3 205	0	-15 000	-15 000	-15 000
Vuokratulut	-120 730	-105 010	-185 201	-185 201	-185 201
Muut toimintakulut	-132 703	-107 010	-187 201	-187 201	-187 201
Toimintakulut yht.	-4 075 027	-3 993 685	-4 294 656	-4 296 585	-4 296 585
Toimintakate	661 947	850 339	765 005	763 076	763 076
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 210	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1 355 692	-1 109 125	-1 267 548	-1 267 548	-1 267 548
Tilikauden yli-/alijäämä	-726 955	-258 786	-502 543	-504 472	-504 472

5.6.1. Tekninen lautakunta ja hallinto

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa

YLEISTIEDOT

Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistö- ja huoltopalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitoksista sekä kunnan rakennusohjelman toteuttamisesta (investoinnit). Lautakunta kokoontuu noin kerran kahdessa kuukaudessa ja tarvittaessa pitää ylimääräisiä kokouksia.

Riskit: Henkilöstön kuormittuminen muutostilanteissa.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Ylläpidetyt kiinteistöt, kpl	56	57	57
Kerrosala yhteensä, m ²	33 001	36 020	36020
Hoidetut virhealueet, ha	14	14	14
Ylläpidetyt kadut ja klv:t, km	13,9	13,9	13,9
Vesiliittymien määrä, kpl	1 099	1 099 (+2 ta)	1105 (+2 ta)
Vesijohtojen pituus, km	233	233	235
Laskutettu veden määrä, m ³	178 628	202 939	182 564
Vesimaksu €/m ³ (+alv)	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu €/v (+alv)	45,00	45,00	45,00
Viemäri liittymien määrä, kpl	589	589 (+2 ta)	589 (+2 ta)
Viemäriverkoston pituus, km	61	61	61
Laskutettu jätevesi, m ³	61 301	78 344	64 439
Jätevesimaksu, €/m ³ (+alv)	3,10	3,10	4,23
Perusmaksu, €/v (+alv)	66,00	106,00	106,00
Perusmaksu €/v (+alv) (useamman asunnon kiinteistöt)	66,00	106,00	106,00
		+20,00 €/asunto	+20,00 €/asunto
Hulevesiverkoston pituus, km	1,8	1,8	1,8
Kaukolämpöliittymien määrä, kpl	62	62 (+1 ta)	62 (+1 ta)
josta kunnan sisäiset, kpl	27	26 (+1 ta)	26 (+1 ta)
Kaukolämpöverkoston pituus, km	6	6	6
Laskutettu lämpö, MWh (ulkoiset)	2083	3320	3320
Laskutettu lämpö, MWh (sisäiset)	4810	3345	3410
Kulutuskasvu €/MWh (+alv)	57,10 / 74,10	74,10	74,10
Lämmitettävä tilavuus, m ³	178 420	188 151	188 151

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - TEKNINEN HALLINTO

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Muut toimintatuotot	23	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	23	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-20 681	-56 096	-58 526	-58 526	-58 526
Palvelujen ostot	-38 265	-29 693	-35 009	-35 009	-35 009
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 850	-2 000	-2 050	-2 050	-2 050
Vuokratulot	-4 522	-3 650	-10 650	-10 650	-10 650
Muut toimintakulut	-4 522	-3 750	-10 750	-10 750	-10 750
Toimintakulut yht.	-65 317	-91 539	-106 335	-106 335	-106 335
Toimintakate	-65 294	-91 539	-106 335	-106 335	-106 335
Tilikauden yli-/alijäämä	-65 294	-91 539	-106 335	-106 335	-106 335

5.6.2. Kiinteistö- ja huoltopalvelut

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju, siivous- ja ravitsemuspäällikkö Sirpa Itäniemi

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Kiinteistö- ja huoltopalvelut ylläpitävät ja korjaavat kunnan omistamaa kiinteistökantaa. Kiinteistöjen kuntoa sekä toimivuutta seurataan aktiivisesti ja korjaustoimet pyritään kohdistamaan oikea-aikaisesti investointiohjelmaan varatuista määrärahoista. Yhtiötettyjen kiinteistöjen toimintaa tuetaan tarvittaessa teknisen toimen asiantuntijoiden toimesta. Sähköisellä kiinteistöhuolto järjestelmällä ohjataan huolto- palvelutoimintaa.

Siivous- ja ravitsemispalvelut huolehtivat kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä ateriapalveluiden tuottamisesta.

Siivouspalveluiden toiminta-alueeseen kuuluvat kunnan palvelutuotannossa olevat tilat. Siivous hoidetaan omana työnä pois lukien Möttösen koulu, jonka osalta palvelu on ulkoistettu elokuusta 2024 alkaen pilotti- luonteisena kokeiluna.

Liikuntahallin ja keskuskeittiön on tarkoitus valmistua 31.3.2025 mennessä, jolloin väistötiloista voidaan luopua vuoden 2025 aikana.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Palvelujen ulkoistus, Möttösen koulun palvelut

-Toimenpiteet: Palvelun tuottajan valvonta ja ohjaus matalalla kynnyksellä.

-Mittari ja tavoitetaso: Asiakastytyväisyys vähintään yhtä hyvä kuin omana tuotantona suoritettu palvelu ja kustannus säästö verrattuna edelliseen vuoteen.

2) Palvelujen ulkoistus, kokeilun laajennus

-Toimenpiteet: Selvitetään seuraava mahdollinen ulkoistus kohde ja ratkaisu kiinteistöpäivystyksen järjestämiseen.

-Mittari ja tavoitetaso: Valmius kilpailuttaa seuraava kohde vuodelle 2026.

3) Ruokahävikin vähentäminen

-Toimenpiteet: Hankitaan biojätevaaka lautashävikin seuraamiseen ja kirjataan hävikki päivittäin.

-Mittari ja tavoitetaso: Biojättemäärän väheneminen.

4) Ruokasuositusten noudattaminen

-Toimenpiteet: Laaditaan ruokakortit päivittäisiin annoksiin ja laitetaan ne esille päivittäin.

-Mittari ja tavoitetaso: Ruokailijamäärän kasvaminen.

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - TILAVUOKRAUSPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	220 082	308 336	321 555	321 555	321 555
Tuet ja avustukset	16 355	0	3 000	3 000	3 000
Vuokratuotot	2 379 443	2 403 460	2 393 779	2 393 779	2 393 779
Muut toimintatuotot	2 379 930	2 403 460	2 393 779	2 393 779	2 393 779
Toimintatuotot yht.	2 616 367	2 711 796	2 718 334	2 718 334	2 718 334
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-284 544	-297 992	-305 504	-305 504	-305 504
Palvelujen ostot	-871 468	-927 571	-1 100 633	-1 102 563	-1 102 563
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-615 631	-629 980	-548 564	-548 564	-548 564
Vuokrakulut	-41 055	-38 570	-38 212	-38 212	-38 212
Muut toimintakulut	-41 298	-38 870	-38 512	-38 512	-38 512
Toimintakulut yht.	-1 812 940	-1 894 413	-1 993 213	-1 995 143	-1 995 143
Toimintakate	803 427	817 383	725 121	723 191	723 191
Poistot ja arvonalentumiset	-866 915	-664 767	-804 850	-804 850	-804 850
Tilikauden yli-/alijäämä	-63 488	152 616	-79 729	-81 659	-81 659

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	120	100	100	100	100
Maksutuotot	332	0	0	0	0
Vuokratuotot	45 506	46 200	46 200	46 200	46 200
Muut toimintatuotot	45 506	46 200	46 200	46 200	46 200
Toimintatuotot yht.	45 958	46 300	46 300	46 300	46 300
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-23	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-366	-370	-390	-390	-390
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 822	-1 240	-1 180	-1 180	-1 180
Vuokrakulut	-24 281	-22 400	-22 400	-22 400	-22 400
Muut toimintakulut	-20 834	-22 400	-22 400	-22 400	-22 400
Toimintakulut yht.	-23 045	-24 010	-23 970	-23 970	-23 970
Toimintakate	22 913	22 290	22 330	22 330	22 330
Poistot ja arvonalentumiset	-1 198	-1 017	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	21 715	21 273	22 330	22 330	22 330

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - TUKIPALVELUT (ATERIA-JA PUHTAUSPALVELUT)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	932 857	882 068	1 079 370	1 079 370	1 079 370
Maksutuotot	-4	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 594	1 000	1 000	1 000	1 000
Toimintatuotot yht.	934 447	883 068	1 080 370	1 080 370	1 080 370
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-598 157	-626 634	-636 874	-636 874	-636 874
Palvelujen ostot	-83 935	-77 310	-105 499	-105 499	-105 499
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-210 826	-215 000	-227 950	-227 950	-227 950
Vuokrakulut	-41 518	-33 850	-108 038	-108 038	-108 038
Muut toimintakulut	-42 478	-35 450	-109 638	-109 638	-109 638
Toimintakulut yht.	-935 396	-954 394	-1 079 961	-1 079 961	-1 079 961
Toimintakate	-949	-71 326	409	409	409
Poistot ja arvonalentumiset	-7 568	-2 983	-2 734	-2 734	-2 734
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 518	-74 309	-2 325	-2 325	-2 325

5.6.3. Yhdyskuntapalvelut

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Kaavatiet ja kunnan muut tiet talviaurataan ja kesäkunnossa pidetään vakiintuneen tavan mukaisesti. Talviauraus- ja liukkaudentorjuntasopimukset ovat kilpailutuksessa vuosille 2022–2025 (optio 2026). Pysyvän asutuksen ulospääsyteinä toimivat yksityistiet talvikunnossa pidetään, mikäli pihatien tai yksityistiekunta on tehnyt hakemuksen talvikunnossapitoon. Teiden kunnossapitotyöt tehdään teiden kunnossapitotarpeet huomioiden yhdenmukaisesti yleisen tienpidon kanssa. Yksityisteiden talvikunnossapitoon on määritelty omavastuu, joka laskutetaan tiekunnilta kerran vuodessa toteutuman perusteella.

Kunnossapidossa painotetaan liikenteellisesti merkittäviä teitä. Kesäkunnossapitoon ei myönnetä enää kunnossapitoavustusta. Yksityisteiden peruskorjaukseen on haettavissa avustuksia ELY-keskukselta (50–70 %) ja kunnalta (maks. 20 %).

Tievalaistus kunnossapidetään rakennetuissa kohteissa.

Riskit

Kunnossapidon ennakointi on haastavaa, koska hoidontarve vaihtelee vuosittain.

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - TIET JA YLEISET ALUEET

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	52	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 980	25 000	20 000	20 000	20 000
Toimintatuotot yht.	2 032	25 000	20 000	20 000	20 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-13 763	-13 765	-14 321	-14 321	-14 321
Palvelujen ostot	-170 547	-126 624	-128 265	-128 265	-128 265
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 650	-31 550	-22 000	-22 000	-22 000
Avustukset	-3 205	0	-15 000	-15 000	-15 000
Toimintakulut yht.	-209 165	-171 939	-179 586	-179 586	-179 586
Toimintakate	-207 133	-146 939	-159 586	-159 586	-159 586
Poistot ja arvonalentumiset	-96 629	-83 106	-76 499	-76 499	-76 499
Tilikauden yli-/alijäämä	-303 762	-230 045	-236 085	-236 085	-236 085

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - PUISTOT JA VIHERALUEET

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 298	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	3 000	0	0	0
Vuokratuotot	56 682	54 590	56 210	56 210	56 210
Muut toimintatuotot	56 786	54 590	56 210	56 210	56 210
Toimintatuotot yht.	59 085	57 590	56 210	56 210	56 210
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-48 277	-3 766	-3 862	-3 862	-3 862
Palvelujen ostot	-70 607	-26 681	-31 544	-31 544	-31 544
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 453	-9 750	-9 500	-9 500	-9 500
Vuokrakulut	-6 371	-6 540	-5 901	-5 901	-5 901
Muut toimintakulut	-6 359	-6 540	-5 901	-5 901	-5 901
Toimintakulut yht.	-146 695	-46 737	-50 807	-50 807	-50 807
Toimintakate	-87 611	10 853	5 403	5 403	5 403
Poistot ja arvonalentumiset	-72 596	-62 085	-53 566	-53 566	-53 566
Tilikauden yli-/alijäämä	-160 207	-51 232	-48 163	-48 163	-48 163

5.6.4. Liikelaitokset

5.6.4.1. Vesihuoltolaitos

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa

YLEISTIEDOT

Vesihuoltolaitos

Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti.

Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

63

KÄYTTÖTALOUSOSA

Vesi- ja viemärlaitoksesta esitetään kirjanpidollisesti eriytetty tilinpäätös (tase, tulos- ja rahoituslaskelmat liitetietoineen). Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä Vesihuoltolaitos. Vesihuoltolaitoksen peruspääomalle ja taseessa muodostuvalle lainalle kunnanvaltuusto määrää laskennallisen koron.

Riskit

Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Etäluettavien mittareiden käyttöönotto

-Toimenpiteet: Vesimittareiden luenta tehdään etäluennalla.

-Mittari ja tavoitetaso: Säästynyt työaika luennassa ja laskutuksessa.

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - VESIHUOLTOPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	483 926	545 400	556 901	556 901	556 901
Muut toimintatuotot	8 744	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	492 671	545 400	556 901	556 901	556 901
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-89 024	-78 560	-99 789	-99 789	-99 789
Palvelujen ostot	-183 060	-107 693	-114 620	-114 621	-114 621
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-97 099	-107 090	-107 400	-107 400	-107 400
Vuokratulot	-2 983	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-11 470	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-380 653	-293 343	-321 809	-321 810	-321 810
Toimintakate	112 018	252 057	235 092	235 091	235 091
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 210	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-213 309	-202 919	-212 527	-212 527	-212 527
Tilikauden yli-/alijäämä	-134 502	49 138	22 565	22 564	22 564

5.6.4.2. Energiahuoltopalvelut

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa

YLEISTIEDOT

Kaukolämpölaitos

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta kulutuksen edellyttämässä laajuudessa.

Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä.

Riskit

Lämpölaitoksen ja verkoston kunto, ja korjausvelan hallinta.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Mittareiden etäluennan käyttöönotto

-Toimenpiteet: Kaukolämpömittarit uusitaan etäluettaviksi

-Mittari ja tavoitetaso: Kaukolämpöliittymien mittarit 100% etäluettavia.

2) Mittareiden etäluennan käyttöönotto

-Toimenpiteet: Kaukolämpömittareiden luenta suoritetaan etäluentana.

-Mittari ja tavoitetaso: Säästynyt työaika luennassa.

3) Kaukolämpölaskutuksen tehostaminen

-Toimenpiteet: Kaukolämpölaskutusta kehitetään ja laskutusta automatisoidaan.

-Mittari ja tavoitetaso: Säästynyt työaika laskutuksessa ja raportoinnissa.

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - ENERGIAHUOLTOPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	586 392	574 870	581 546	581 546	581 546
Toimintatuotot yht.	586 392	574 870	581 546	581 546	581 546
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-7 420	-8 128	-8 322	-8 322	-8 322
Palvelujen ostot	-66 933	-55 092	-60 612	-60 612	-60 612
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-421 720	-454 090	-470 039	-470 039	-470 039
Muut toimintakulut	-5 742	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-501 815	-517 310	-538 973	-538 973	-538 973
Toimintakate	84 576	57 560	42 573	42 573	42 573
Poistot ja arvonalentumiset	-97 477	-92 248	-117 372	-117 372	-117 372
Tilikauden yli-/alijäämä	-12 900	-34 688	-74 799	-74 799	-74 799

5.6.5. Vesi- ja viemärlaitoksen talousarvio

YLEISTÄ

Perhon kunnan laskennallisesti eriytetty vesihuoltolaitos on muutettu vuoden 2015 alusta kirjanpidollisesti eriytetyksi taseyksiköksi. Avaava tase perustuu edellisen vuoden tasearvoihin. Kunnanvaltuusto on päättänyt (22.2.2016, § 11), että vesihuoltolaitoksen peruspääoma on 1.693.130,27 euroa ja sille kunta perii korvausta vuosittain 1 %, ja että avaavassa taseessa muodostuvalle lainalle kunta perii laskennallista 1 prosentin korkoa. Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä vesihuoltolaitos.

TALOUSVESI

Talousveden mittarilukemien ilmoittamiseen ja laskutukseen käytetään Kulutusweb palvelua, jonka tarkoituksena on lisätä laskutuksen automatisointia. Etäluettavia mittareita on vaihdettu noin 845 ja uudet liittymät toteutetaan etäluettavilla mittareilla. Mittareiden etäluentaa on tavoitteena aloittaa vuoden 2024 lopulla.

JÄTEVEDENPUHDISTAMO

Puhdistamolla käsiteltiin jätevettä vuonna 2023 yhteensä 188 156 m³, joka on noin 20,25 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Umpisäiliö- ja sakokaivolietettä vastaanotettiin 2023 puhdistamolle yhteensä 606,9 m³, joka on 5,27 % enemmän kuin edeltävänä vuonna.

Jätevedenpuhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti.

VERKOSTOT

Talousettä laskutettiin vuoden 2023 lukeman ja talousarviokirjan laatimisen vain arviolaskutuksena, koska alv muutos aikaistutti syksyn laskutusta ja 1.1.2025 on jätevesimaksuun tulossa korotus. Laskutettua kuutiomäärää ei voida verrata pumpattuun vesimäärään, joten ei voida määritellä laskuttamattoman veden ns. vuotoveden osuutta, joka on ollut aikaisemmin <10 %. Tästä valtaosa muodostuu vuotovesistä, pelastuslaitoksen vedenotosta paloposteista ja verkoston huuhteluun kuluneesta vedestä.

Talousvesiverkostosta korjattu vuonna 2024 yksi runkojohdon putkirikkoa Möttösen alueella, yksi Kokkonevan alueella, yksi Liukon alueella ja yksi Kirkonkylän alueella. Tiedossa on pieni vuoto määrä, mutta sijaintia ei ole löydetty.

Jätevettä laskutettiin vuoden 2023 lukeman ja talousarviokirjan laatimisen vain arviolaskutuksena, koska alv muutos aikaistutti syksyn laskutusta ja 1.1.2025 on jätevesimaksuun tulossa korotus. Laskutettua kuutiomäärää ei voida verrata puhdistamolle tulevaan jätevesimäärään, joten ei voida määritellä viemäriverkoston vuotovesien osuutta, tämä on ollut aikaisemmin 50–55 %. Vuotovesien muodostumisalue näyttäisi olevan kirkonkylän pumppamolalle virtaavat viettoviemärit, mutta viettoviemäreiden vuotoa ei ole vielä löydetty. Viettoviemäriverkostoa on vuonna 2024 puhdistettu ja kuvattu Möttösen alueelta, tämä on vähentänyt tukoksia verkostossa.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Henkilöstöön kuuluu yksi laitosmies kokoaikaisesti ja toinen, jonka työpanoksesta 50 % on vesihuoltolaitokselle. Toimistopalvelut tuottaa kunnan teknisen toimen toimistosihteeri ja laitoksesta hallinnollisesti vastaa kunnan tekninen johtaja.

Vesilaitokselle on tehty WSP-riskienarviointi, jonka perusteella on toteutettu toimenpiteitä.

Kunnanvaltuuston asettamat vesihuoltolaitosta koskevat strategiset tavoitteet

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Sujuvuudella taloushyötyjä

1) Etäluettavien mittareiden käyttöönotto

-Toimenpiteet: Vesimittareiden luenta tehdään etäluennalla.

-Mittari ja tavoitetaso: Säästynyt työaika luennassa ja laskutuksessa.

RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.

Riskitekijät	Toimenpide
Laadukkaan veden saanti Poikkeukselliset sääolosuhteet, sateiset talvet ja kuivat kesät	WSP -suunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.
Vuodot verkostoissa, vanhimman verkoston ikä yli 40 v. Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.	Verkostojen kartoituksen loppuun saattaminen ja korjaussuunnitelman laatimisen käynnistäminen

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot			
Liikevaihto	483 926	545 400	556 901
Liiketoiminnan muut tuotot	8 744		
Toimintatuotot yht.	492 671	545 400	556 901
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-73 637	-64 660	-82 667
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-12 164	-11 109	-14 269
Muut henkilösivukulut	-3 223	-2 791	-2 853
Henkilösivukulut yht.	-15 388	-13 900	-17 122
Henkilöstökulut yht.	-89 024	-78 560	-99 789
Ostot tilikauden aikana	-97 099	-107 090	-107 400
Palveluiden ostot	-183 060	-107 693	-114 620
Liiketoiminnan muut kulut	-11 470		
Toimintakulut yht.	-380 653	-293 343	-321 809

	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakate	112 018	252 057	235 092
Poistot ja arvonalentumiset	-213 309	-202 919	-212 527
Liikeylijäämä/-alijäämä	-101 292	49 138	22 565
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkokulut		-18 500	-18 500
Korvaus peruspääomasta	-16 931	-16 931	-16 931
Muut rahoituskulut	-16 279		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-33 210	-35 431	-35 431
Yli-/alijäämä ennen sat. eriä	-134 502	13 707	-12 866
Tilikauden yli-/alijäämä	-134 502	13 707	-12 866

5.7. Ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	20 245	19 500	14 800	15	15
Toimintakulut	-53 077	-61 031	-69 957	-70	-70
Toimintakate	-32 832	-41 531	-55 157	-55	-55
Poistot ja arvonalentumiset	-3 933	-3 540	0	0	0

=valtuustoon nähden sitova erä

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	52	0	0	0	0
Maksutuotot	18 508	19 500	14 800	14 800	14 800
Muut toimintatuotot	1 686	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	20 245	19 500	14 800	14 800	14 800
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-38 568	-39 931	-42 157	-42 157	-42 157
Palvelujen ostot	-26 227	-29 774	-38 364	-38 364	-38 364
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-228	-800	-700	-700	-700
Vuokrakulut	-1 947	-3 400	-3 500	-3 500	-3 500
Muut toimintakulut	-1 721	-3 400	-3 500	-3 500	-3 500
Toimintakulut yht.	-66 744	-73 905	-84 721	-84 721	-84 721
Toimintakate	-46 499	-54 405	-69 921	-69 921	-69 921
Poistot ja arvonalentumiset	-3 933	-3 540	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-50 432	-57 945	-69 921	-69 921	-69 921

5.7.1. Ympäristötoimi

TILIVELVOLLINEN

rakennustarkastaja Jyri Harju

YLEISTIEDOT

Ympäristötoimi käsittää ympäristölautakunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun. Lautakunta hoitaa lakisääteiset rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maa-ainestenoton sekä jätehuollon valvontatehtävät. Lautakunta toimii ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristölupaviranomaisena ja maa-aines- ja rakentamislain mukaisena lupaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena.

Lautakunnan tehtävänä on valvoa kunnassa tapahtuvaa rakennustoimintaa sekä kaavoituksen toteutumista siten, kuin niistä on erikseen säädetty.

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan avulla edistää hyvää ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä valvoo ympäristön laatua.

Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee rakentamis- ja alueidenkäyttölaki, rakentamismääräykset sekä kunnan rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta sekä luvanhakijoiden ja naapurien oikeusturvan takaamisesta rakennettaessa.

Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Ympäristösuojelulain mukaiset tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen. Rakennustarkastaja toimii kunnan ympäristösihteerinä.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Yhdessä hyvinvointi

1) Hyvinvointi, Ympäristön viihtyvyys, Ympäristön siisteys

-Toimenpiteet: Valvonta ja tarvittaessa annetaan kehotuksia

-Mittari ja tavoitetaso: kuntalaispalaute

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Rakentamisluvat, kpl	23	40	25
Maa-ainesluvat, kpl	4	1	1
Ympäristöluvut, kpl	1	1	2
YSL:n mukaiset ilmoitukset, kpl	19	20	2
Poikkeusluvat, kpl	0	1	1
Suoritettavat ympäristölupavalvonnat, kpl	6	12	10

SISÄISET JA ULKOISET TALOUSLUVUT - RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	52	0	0	0	0
Maksutuotot	18 508	19 500	14 800	14 800	14 800
Toimintatuotot yht.	18 559	19 500	14 800	14 800	14 800
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-38 568	-39 931	-42 157	-42 157	-42 157
Palvelujen ostot	-26 227	-29 774	-38 364	-38 364	-38 364
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-228	-800	-700	-700	-700
Vuokratulot	-1 947	-3 400	-3 500	-3 500	-3 500
Muut toimintakulut	-1 721	-3 400	-3 500	-3 500	-3 500
Toimintakulut yht.	-66 744	-73 905	-84 721	-84 721	-84 721
Toimintakate	-48 185	-54 405	-69 921	-69 921	-69 921
Tilikauden yli-/alijäämä	-48 185	-54 405	-69 921	-69 921	-69 921

6. INVESTOINTIOSA

INVESTOINNIT

	TA 2025, menot	TA 2025, tulot
9121 ICT-ohjelmistoinvestoinnit	-25 000	
9210 Suunnittelutehtävät, kaavoitus	-10 000	
9101 Maa- ja vesialueet	-25 000	15 000
9219 Ulkoilualueet ja leikkikentät	-60 000	28 000
9130 Osakkeet Khall	-3 000	6 700
9455 Liikuntahalli ym. tilat	-2 000 000	150 000
9468 Möttösen koulun maalaus	-30 000	
9469 Kunnantalon 1.krs peruskorjaus 210m ²	-250 000	
9430 Kaavateiden valaistus	-25 000	
9441 Kaavateiden rak.ja perusparannus	-10 000	
9443 Kaisantie-Mikonkuja	-20 000	
9444 Paavonkallion kuntorata	-15 000	
9510 Vesijohtoverkoston laajentaminen	-20 000	
9520 Gps-laitteisto verkoston paikantamiseen	-10 000	
9530 Viemäriverkoston laajentaminen	-20 000	
9534 Kompostointikenttä, Ruunakangas	-50 000	
9401 Kalusto Siivous ja Ruokahuolto	-10 000	
9421 Kalusto Tekninen toimi	-10 000	
Yhteensä	-2 593 000	199 700

INVESTOINTIEN PERUSTELUT

7. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina	
						Muutokset suunnitteluvuosina	
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty		TA 2025	TA 2025 työll.tuella	Josta avoinna/ täyttämättä	2025	2026	2027
KUNNANHALLITUS							
Kunnanjohtaja	V	1,00					
Talous- ja hallintojohtaja	V	1,00					
Työvalmentaja	V	0,00			-1		
		2,00					
TUKIPALVELUT/Toimistotiimi							
Hallintosihteeri	V	1,00		Josta avoinna/ täyttämättä	2025	2026	2027
Henkilöstösihteeri	T	1,00					
Koulusihteeri	V	1,00					
Kanslisti	T	1,00					
Kiinteistösihteeri	T	1,00					
Tietohallintoasiantuntija	T	1,00					
Viestintäsihteeri	T	1,00					
Taloussihteeri	T	1,00					
		8,00					
KUNNANHALLITUS YHT.		10,00		0,0	-1,0	0,0	0,0
Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina	
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty				Josta avoinna/ täyttämättä	2025	2026	2027
SIVISTYSLAUTAKUNTA							
Sivistysjohtaja	V	1,00					
Päivähoito- ja varhaiskasvatuspalvelut							
Varhaiskasvatusjohtaja	V	1,00					
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	T	1,00					

Mäntymetsän Päiväkoti							
Varhaiskasvatuksen opettaja	V	1,00					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	1,00					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	1,00					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	1,00					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	1,00					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00		1,0			
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Lastenhoitaja	T	1,00					
Henkilökohtainen ohjaaja	T	1,00					
Henkilökohtainen ohjaaja	T	1,00					
Henkilökohtainen ohjaaja	T	1,00					
Henkilökohtainen ohjaaja	T	1,00					
Varhaiskasvatus		33,00					
Aamu-/iltapäivätoiminta(täydentävä varhaiskasvatus)							
Lastenhoitaja	T	0,50					
Lastenhoitaja	T	0,50					
Lastenhoitaja	T	0,50					
Henkilökohtainen ohjaaja	T	0,50			-0,5		
Henkilökohtainen ohjaaja		0,50			-0,5		
		2,50					
VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ		35,50		0,0	-1,0	0,0	0,0
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunniteluvuotina

V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty				Josta avoinna/ täyttä- mättä	2025	2026	2027
Esiopetus							
Esiluokanopettaja	V	1,00					
Esiluokanopettaja	V	1,00					
Esiluokanopettaja	V	1,00		1,0			
Lastenhoitaja	T	0,50					
Lastenhoitaja	T	0,50					
Lastenhoitaja	T	0,50					
Henkilökohtainen ohjaaja	T	0,50			0,5		
Henkilökohtainen ohjaaja	T	0,50			0,5		
		5,50					
PERUSOPETUS ALA- KOULUT							
Koulunkäynnin ohj. Nepsy	T	1,00					
		1,00					
KIRKONKYLÄN KOULU							
Rehtori		1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	0,50			0,5		
Englannin lehtori	V	1,00					
Lehtori (käsityö)	V	0,30					
Erytisopettaja	V	1,00					
Erytisopettaja	V	1,00					
Kehitysvammaistenhoitaja	T	1,00					
Koulunkäynninohjaaja	T	1,00					
Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja, ma	T	0,85					
		19,20					
Pienryhmät							
Erytisloukanopettaja	V	1,00					
Erytisloukanopettaja	V	1,00					

Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	0,30					
		4,85					
MÖTTÖSEN KOULU							
Rehtori		1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	1,00					
Luokanopettaja	V	0,00		1,0			
Luokanopettaja	V	1,00					
Eriyisopettaja	V	1,00					
Englannin lehtori	V	1,00					
Lehtori (käsityö)	V	0,20					
Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	1,00					
Möttösen koulu yhteensä		10,90					
Esi- ja perusopetus 0-6 ja pienryhmät		41,45		2,0	1,5	0,0	0,0
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunniteluvuosina
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty				Josta avoinna/ täyttämättä	2025	2026	2027
PERUSOPETUS YLÄ- KOULU							
Rehtori	V	0,50					
Lehtori	V	1,00					
Lehtori	V	0,60					
Tuntiopettaja	V	0,90					
Lehtori	V	0,30					
Lehtori	V	0,60					
Lehtori äidinkieli	V	1,00					
Lehtori	V	0,60					
Lehtori	V	1,00					
Lehtori (käsityö)	V	0,50					
Lehtori	V	1,00					
Lehtori	V	0,20					
Eriyisopettaja	V	1,00					
Lehtori	V	1,00					
Opinto-ohjaaja	V	0,50					

Lehtori	V	0,20					
Tuntiopettaja, kielet	V	1,00					
Lehtori, liikunta	V	0,80					
Tuntiopettaja, liikunta	V	0,90					
Tuntiopettaja (ai, hi..)	V	1,00					
Tuntiopettaja (us)	V	0,60					
Sivutoiminen tuntiopet (mu)	V	0,40					
Eriyisopettaja, resurssi	V	0,00			-0,5		
Resurssiopettaja	V	0,00			-0,5		
Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	0,85					
Koulunkäynninohjaaja		0,85					
Yläkoulu yhteensä		18,15					
LUKIO							
Rehtori	V	0,50					
Opinto-ohjaaja	V	0,50					
Lehtori	V	1,00					
Lehtori	V	0,80					
Lehtori	V	0,80					
Lehtori	V	0,40					
Lehtori	V	0,40					
Lehtori, liikunta	V	0,20					
Tuntiopettaja	V	0,10					
Lehtori	V	0,70					
Tuntiopettaja	V	0,10					
Tuntiopettaja,(us, psuk. fil)	V	0,40					
Sivutoiminen tuntiopet (mu)	V	0,10					
Tuntiopettaja, kielet	V	0,00					
Lukio Yhteensä		6,00					
YLÄKOULU JA LUKIO YHTEENSÄ		24,15		0,0	-1,0	0,0	0,0
KIRJASTO							
Kirjastovirkailija	V	1,00					
Kirjastovirkailija	T	1,00					
Kirjasto yhteensä		2,00					
SIVISTYS LTK YHTEENSÄ		104,10		2,0	-0,5	0,0	0,0
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunniteluvuosina
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty				Josta avoinna/ täyttämättä	2025	2026	2027
Nuoriso-kulttuurisihteeri	V	1,00					

Vapaa-aikaohjaaja/koulu- nuorisott	T	1,00					
Etsivä nuorisotyöntekijä	T	1,00					
HYVINVOINTI LTK YH- TEENSÄ		3,00			0,0	0,0	0,0
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunnitte- lukuina
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty				Josta avoinna/ täyttä- mättä	2025	2026	2027
TEKNINENLTK ja YMPÄ- RISTÖLTK							
Tekninen johtaja	V	1,00					
Rakennustarkastaja	V	1,00					
Vesi- ja viem.lait.hoit.	T	1,00					
Kiinteistönhoitaja	T	1,00					
Kiinteistönhoitaja	T	1,00					
Ulkoilualueiden hoitaja	T						
Kiinteistöhoit.	T	1,00					
Laitosmies	T	1,00					
Kirvesmies	T						
Kirvesmies	T	1,00					
Talonmies	T	1,00					
työll.tuki			0,25				
Laitosmies oppisopimuk- sella		0,50			0,5	0,5	
		9,50	0,25				
TUKIPALVELUT/Ruoka- siivouspalvelut				Josta avoinna/ täyttä- mättä	2025	2026	2027
Siivous- ja ravitsemispää- likkö	V	1,00					
Kokki-keittiötyöntekijä	T	1,00					
Kokki-keittiötyöntekijä	T	1,00					
Kokki-keittiötyöntekijä	T	1,00					
Ruokapalveluvastaava	T	1,00					
Keittiötyöntekijä	T				-0,3		
Kokki-keittiötyöntekijä	T	1,00					
Ateriankuljettaja-keittiö- työntekijä	T	1,00					
Keittiöapulainen, tt							
Siivooja	T	1,00					
Siivooja	T	1,00			0,5		
Siivooja	T	1,00					

Siivooja	T	1,00					
Keittiötyöntekijä	T	1,00					
Siivooja	T				-0,2		
Siivooja	T	1,00					
Siivooja	T	1,00					
Siivooja	T	1,00					
Siivooja	T	1,00					
		16,00					
TEKNINENTOIMI YH- TEENSÄ		25,50		0,0	0,5	0,0	0,0
PERHON KUNTA YH- TEENSÄ		142,60	0,25	2,0	-1,0	0,5	0,0

8. RATKAISUVALTA

PERHON KUNTA

TALOUSARVIO 2025

OSASTO	KP	RATKAISUVALTA	LASKUJEN HYVÄKSYMINEN
10	KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
	1111 Vaalit	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
20	TARKASTUSLAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
	Tilintarkastus	Tarkastuslautakunta	
	1121 Tarkastustoiminta	Tarkastuslautakunta	Talous- ja hallintojoht.
40	KUNNANHALLITUS	Kunnanvaltuusto	
410	YLEISHALLINTOPALVELUT	Kunnanhallitus	
	1131 Kunnanvaltuusto	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1141 Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1142 Hallintopalvelut (kunnanjohtaja ja hallintojohtaja)	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1143 Vanhus- vammaisneuvosto	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1144 Nuorisovaltuusto	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1145 Kunta- ja maakuntayhteistyö	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1146 Verotuskustannukset	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1147 Avustukset	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1148 Löytöeläimet	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1149 Siirtyneet eläkevastuut	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
420	TUKIPALVELUT	Kunnanhallitus	
	1201 Taloushallinto	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1202 Palkanlaskenta	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1203 ICT-palvelut	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1204 Toimistopalvelut	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1205 Asiointipiste	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1206 Hallintosihteeri	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1207 Viestintä	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1211 Henkilöstöhallinto	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
430	TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN	Kunnanhallitus	
	1301 Kuntouttava työtoiminta ja työmarkkinatuki	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
440	ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN	Kunnanhallitus	
	1401 Yrityspalvelut ja hanketoiminta	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1402 Kuntamarkkinointi	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1403 Nuorten kesätyöllistämistuki	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1404 Joukkoliikenne	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
450	YHTEISTOIMINTA- JA KUNTAOSUUDET	Kunnanhallitus	

	1501	Maaseutupalvelut	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1504	Ympäristöterveydenhuolto	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
460		MAA- JA METSÄTILAT	Kunnanhallitus	
	1601	Metsän myynti ja hoito	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1602	Muut maa- ja vesialueet	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
51		SIVISTYSLAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
511		SIVISTYS HALLINTO	Sivistyslautakunta	
	3000	Sivistyslautakunta	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
	3003	Sivistys hallinto	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
521		VARHAISKASVATUS	Sivistyslautakunta	
	3004	Varhaiskasvatus hallinto	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
	3007	Varhaiskasvatus erityisopetus	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
		PÄIVÄKOTITOIMINTA	Sivistyslautakunta	
	3050	Mäntymetsän päiväkotiki	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
	3051	Mäntymetsän ryhmis	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
OSASTO	KP		RATKAISUVALTA	LASKUJEN HYVÄKSYMINEN
		MUU VARHAISKASVATUS	Sivistyslautakunta	
	3130	Lasten kotihoidontuki	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
		VARHAISKASVATUS YHTEISET	Sivistyslautakunta	
	3043	Hanke	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
	3044	Hanke	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
531		AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA	Sivistyslautakunta	
	3111	APIP kirkonkylä	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
	3112	APIP Möttönen	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
541		ESI- JA PERUSOPETUS	Sivistyslautakunta	
	3212	Kirkonkylä esiopetus	Sivistysjohtaja	Alakoulun rehtori
	3215	Kirkonkylä perusopetus 1.-6. lk	Sivistysjohtaja	Alakoulun rehtori
	3216	Pienryhmäopetus	Sivistysjohtaja	Alakoulun rehtori
	3221	Yläkoulu 7.-9.lk	Sivistysjohtaja	Yläkoulun ja lukion rehtori
	3312	Möttönen esiopetus	Sivistysjohtaja	Alakoulun rehtori
	3315	Möttönen perusopetus 1.-6. lk	Sivistysjohtaja	Alakoulun rehtori
		ESI- JA PERUSOPETUKSEN YHTEISET	Sivistyslautakunta	
	3420-	Hankkeet	Sivistysjohtaja	Ala-/yläkoulun rehtori
	3460	Koulukuljetukset	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
	3461	Nepsy	Sivistysjohtaja	Ala-/yläkoulun rehtori
551		LUKIOKOULUTUS	Sivistyslautakunta	
	3501	Lukiokoulutus	Sivistysjohtaja	Yläkoulun ja lukion rehtori

	3510	Hankkeet (toinen aste)	Sivistysjohtaja	Yläkoulun ja lukion rehtori
56		HYVINVOINTILAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
561		HYVINVOINTILAUTAKUNNAN HALLINTO	Hyvinvointilautakunta	
	3600	Hyvinvointilautakunta	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3603	Hyvinvointi hallinto	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
565		VAPAA SIVISTYSTYÖ/MUU OPETUS	Hyvinvointilautakunta	
	3635	Kansalaisopisto	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3640	Taiteen perusopetus	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
571		KIRJASTO JA KULTTUURI	Hyvinvointilautakunta	
	3711	Kirjasto	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
	3715	Kulttuuri	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
581		NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT	Hyvinvointilautakunta	
		NUORISOPALVELUT	Hyvinvointilautakunta	
	3811	Nuorisotyö	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3815	Nuorisotilat	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3820	Etsivä nuorisotyö	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
		LIIKUNTA- JA ULKOILUPALVELUT	Hyvinvointilautakunta	
	3840	Liikunnan edistäminen	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3845	Kuntosali	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	4313	Ulkoliikuntapaikat	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	4314	Tekojäärata	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
60		TEKNINEN LAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
610		TEKNINEN HALLINTO	Tekninen lautakunta	
	4111	Tekninen hallinto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4112	Tekninen toimisto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4120	Kaavoitus ja kiinteistön muodostus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
620		TIET JA YLEISET ALUEET	Tekninen lautakunta	
	4211	Kaavateiden kunnossapito	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4212	Yksityistiet	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
OSASTO KP			RATKAISUVALTA	LASKUJEN HYVÄKSYMENEN
	4213	Yleiset tiet, tievalaistus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
630		PUISTOT JA VIHERALUEET	Tekninen lautakunta	
	4311	Puistot ja leikkikentät	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4312	Muut yleiset alueet	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4315	Traktori MF 2018	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4320	Hyötykäyttöasemat (jätehuolto)	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4321	Kaatopaikan maisemointi/varaus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4325	Maa-alueet, vuokralle annetut	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.

640	TILAVUOKRAUSPALVELUT	Tekninen lautakunta
	TOIMITILOJEN YHTEISET KIIINTEISTÖPALVELUT	Tekninen lautakunta
4410	Talonmiespalvelut	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
4415	Kiinteistöjen kunnossapitopalvelut	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
4416	Kiinteistöhuollon auto	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
	YLEISET RAKENNUKSET	Tekninen lautakunta
5001	Kunnantalo	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5002	Paloasema	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
	SOTE- RAKENNUKSET	Tekninen lautakunta
5003	Naskali, toimintakeskus	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5080	Jalmiinakoti	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5085	Terveyskeskus	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5088	Aamurusko	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5089	Haanentien tukiasunnot	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
	SIVISTYS- JA VAPAA-AJANTOIMEN RAKENNUKSET	Tekninen lautakunta
5410	Kivikoulu	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5411	Yläkoulu/lukio	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5414	Puukoulu	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5416	Kirkonkylän koulu	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5420	Möttösen koulu	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5430	Oksakosken koulu	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5440	Kirjasto- ja nuorisotilat	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5450	Päiväkoti Satulinna	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5455	Mäntymetsän päiväkoti	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
	KAMPUS PERHO	Tekninen lautakunta
5201	Päärakennus	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5202	Oppilasarastusala 1	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5203	Oppilasarastusala 2	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5207	Konehalli	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5208	Opetustyoöpaja	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5211	Riistaturastamo	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5222	Maneesi	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
	TEOLLISUUSTILAT	Tekninen lautakunta
5050	Neulomohalli	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5076	Teollisuustontti	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5079	Varikko	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5210	Maatilarakennukset	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5215	Kalustovaja	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5216	Autotalli	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.
5217	Konesuoja	Tekninen johtaja Tekninen joht./Rakennustark.

MUUT RAKENNUKSET		Tekninen lautakunta	
5121	Seurojentalo	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5123	Möttösen vanhatupa	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5124	Lampuoti	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5125	Urheilukentän varasto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5127	Korsu ja savusauna, Humalajoki	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5141	As Oy Kaijala	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5142	As Oy Rivihiekka	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
OSASTO KP		RATKAISUVALTA	LASKUJEN HYVÄKSYMINEN
5144	Kiinteistö Oy Perhon Kartano	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5145	Vanhustenkotiyhdistys	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5146	Perhon Opiskelija-asunnot Oy	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5147	As Oy Perhonjokiranta	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5148	Säästömänty, autopaikat	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5149	Muut ulkopuoliset	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5150	Mainostaulut	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5166	Möttösen perinneperit	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
650	ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU KUNNAN OMISTAMAT ASUINRAKENNUKSET	Tekninen lautakunta	
5012	Kaijala	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5016	Perhonjokiranta	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5017	Rivihiekka	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
5023	Nivala	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
660	TUKIPALVELUT (ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT) ATERIAPALVELUT	Tekninen lautakunta	
4601	Keskuskoulun keittiö (koulujen keittiöt)	Tekninen johtaja	Siivous- ja ravitsemispäällikkö
4603	MSO keittiö	Tekninen johtaja	Siivous- ja ravitsemispäällikkö
4611	Ateriakuljetus (sis.auto)	Tekninen johtaja	Siivous- ja ravitsemispäällikkö
	SIIVOUS- JA PESULAPALVELUT	Tekninen lautakunta	
4621	Siivouspalvelut	Tekninen johtaja	Siivous- ja ravitsemispäällikkö
670	VESIHUOLTOPALVELUT VESILAITOS	Tekninen lautakunta	
4710	Vesilaitos	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
4711	Veden hankinta	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
4712	Veden jakelu	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
4715	Vesijohtoverkosto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
4716	Vesihuolto auto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
4719	Vesihuolto, ulkopuolisille tehtävät työt	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	VIEMÄRILAITOS	Tekninen lautakunta	
4720	Viemärlaitos	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
4721	Viemärlaitos auto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
4722	Jäteveden puhdistus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.

	4725	Viemäriverkosto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4729	Viemärilaitos, ulkopuolisille tehtävät työt	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
680		ENERGIANHUOLTOPALVELUT	Tekninen lautakunta	
	4810	Kaukolämpölaite	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4811	kaukolämpöverkosto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
70		YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
710		RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU	Ympäristölautakunta	
	6710	Ympäristölautakunta, hallinto	Rakennustarkastaja	Rakennustark./Tekninen joht.
	6711	Rakennusvalvonta	Rakennustarkastaja	Rakennustark./Tekninen joht.
	6712	Ympäristönsuojelu ja lupavalvonta	Rakennustarkastaja	Rakennustark./Tekninen joht.

9. INVESTOINTIHANKESUUNNITELMALOMAKEINVESTOINTIEN HANKESUUNNITELMA TALOUSARVIOTA 2025 JA – SUUNNITELMAA 2025 -
2027 VARTEN

HANKKEEN NIMI	
HANKKEEN TAUSTA JA TARVE	
HANKKEEN TAVOITTEET	
HANKKEEN TOTEUTTAJA (T) /SISÄINEN TOTEUTUS- VASTUU	
HANKKEEN AIKATAULU, ARVIOITU ALOITUS- AJANKOHTA KESTO, KK	

KUSTANNUSARVIO	
KÄYTTÖKUSTANNUKSET	
ARVIO INVESTOINNISTA AIHEUTUVISTA VAIKUTUK- SISTA / kerrannaisvaikutukset	

OHJE:

MITÄ TEHDÄÄN

MIKSI TEHDÄÄN: tilannearviot ja ongelmat

MITEN TEHDÄÄN: mihin pyritään, asetetaan tavoitteet, joihin voidaan tehdä lisäyksiä projektin edetessä KUKA TEKEE: määritellään tehtävien suorittajat

MILLOIN TEKEE: hankkeen aikataulu

MITÄ MAKSAA: kustannusarvio, kustannusarviossa esitettävä mahdolliset hankinnasta aiheutuvat tulevat säästöt käyttökustannuksissa, kestävän kehityksen mukaiset arviot

KUKA MAKSAA: Rahoitussuunnitelma; kunta, valtio, muu

